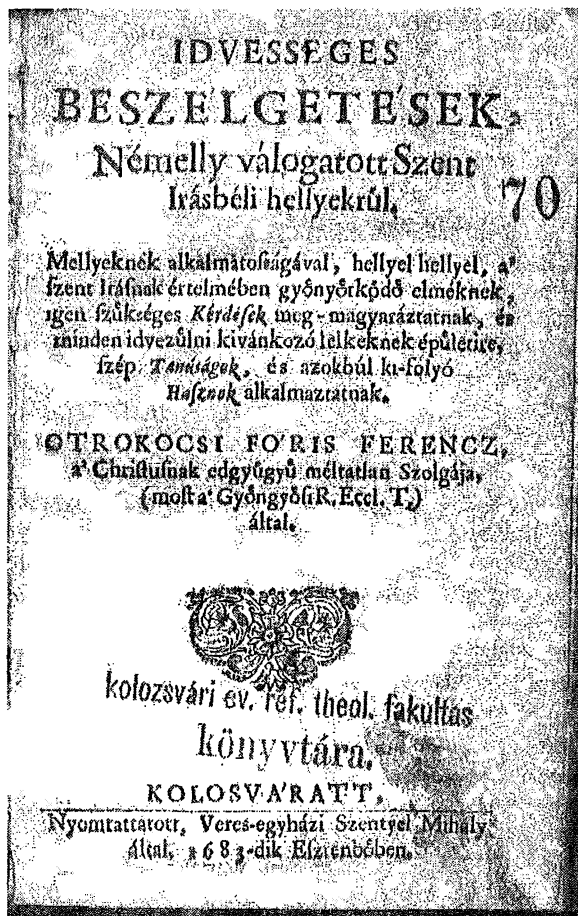

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református Egyházkerület folyóirata

Otrokocsi Főrís Ferenc

(Otrokocs, 1648. okt. ? – Nagyszombat, 1718. okt. 1.)

Sárospataki és külföldi tanulmányok után Rimaszécsén lesz lelkész. Innen idézi meg 1674-ben a pozsonyi vértörvényszék, mely előbb a lipótvári börtönbe, majd a nápolyi gályákra küldi. Innen 1676. febr. 11-én szabadul. Ismét Rimaszécsén, aztán pedig Gyöngyösön és Kassán lesz lelkész. Élete két utolsó évtizedében róm. kat. jogtanár Nagyszombaton. Termékeny írói munkásságának egyik korai gyümölcse ez a mű.

Tartalom

Tanulmány

Claus Westermann: Az Ószövetség theológiájának vázlata (IV.).....	535
Juhász Gyula: Betlehemes ének.....	536

Adventi prédikációk

Barcza József: Megtaláltuk a Messiást. János 1,42–43.....	537
Bereczky Albert: Gyökerestől, Máté 3,10.....	539
Mihály Lajos: Egybegyűjtés és szétválasztás. Máté 13,47–51.....	541
Szabolcska Mihály: Pacsirtaszó.....	543

Karácsonyi prédikációk

Darányi Lajos: A karácsony homiletikuma.....	544
Berke Sándor: Ismét karácsony van. Máté 11,3.....	545
Csiha Kálmán: A szállást keresők ünnepe. Lukács 2,1–7.....	546
Id. Kun Árpád: Kicsoda ez? Lukács 2,7.....	549
Orbán János: Az ajtó. Jelenések 3,20.....	550
Ötvös József: Isten emberszeretete. Titusz 3,4.....	553
Berde Mária: Gyermekdal.....	555

A Genezáret partján

Walter Lüthi: Isten igéje tűz.....	556
------------------------------------	-----

Gyülekezeti énekiskola

Berkesi Sándor: Jöjjetek Krisztust dicsérni. (199. dicséret).....	557
---	-----

Az esztendő fordulóján

Darányi Lajos: Az óév utolsó estjének homiletikuma.....	558
<i>Óesztendő estjére</i>	
Jánossy László: Jöjjetek, ti megfáradtak... Máté 11,28–29.....	558
<i>Újév napjára</i>	
Papp Béla: Szántatok magatoknak új szántást. Hóseás 10,12–13.....	560
Benedek Elek: Karácsonyi ének.....	562

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliórára

Márkus Jenő: Az egyszeri könnyelműség. IMózes 27,38.....	563
--	-----

Nőszövetségi bibliórára

Horváth Márta: Egy találkozás ajándékai. János 4,39–40.....	563
---	-----

Esketési prédikáció

Csomay Árpád: Az Úrban való örvendezés. Filippi 4,4–7.....	564
--	-----

Temetési prédikáció

Csomay Árpád: Halálunkkor is örömiink lehet az Úrban. Filippi 4,4–7.....	566
--	-----

Tanulmány

Claus Westermann

A bibliai theologia kérdéséhez. IV befejezés

Amit az Ószövetségnek Krisztushoz való viszonyáról felfedeztünk, az nem gondolati-tanításbeli kapcsolat vagy ellentét, hanem olyan megegyezés vagy ellentét, amely az Isten és ember közötti történés folyamatára vonatkozik. A történelem, amelyről az Ó- és Újszövetség szól, két körben pereg le: a tágabb kör a teremtéstől a világ végéig ér, a szűkebb Isten története egy különleges embercsoporttal, Isten népével. A tágabb körről egyrészt szól az Ó- és Újszövetség: mindkettő beszél arról az Istenről, aki mennyet és földet teremtett, aki a világ és az emberiség történetét a cél felé vezeti. A belső körnek két szakasza van, az egyiket az Ó-, a másikat az Újszövetség mondja el. Az Ószövetségben Isten népének története már eljut odáig, hogy maga mögött hagyja a hatalom korszakát (Die Geschichte führt schon auf die Ablösung von der Macht) és felismeri, hogy a szabadítás alapja a bűnbocsánat. Isten új népe egzisztenciáját már nem őrizheti meg más népek fölött aratandó győzelmekkel, hanem csakis azáltal, hogy létét úgy értelmezi, mint ami a többiek (az egész embervilág) javára fordítandó érték. Erre már az Úr Szolgájának dalai Deutero-Ézsaiásnál egyértelműen rámutatnak. Ugyanaz a változás következik be az egyének Isten által történő megszabadításában. Minthogy Krisztus a kereszten ellenségeiért is meghalt, érvénytelenné vált a kegyes ember ellenségei ellen való könyörgése. A hívő megszabadításának már nem feltétele a hitetlen halála. Ezzel egy időben a hívő szenvedéséről levéttett az átok, Jób könyvében már áttör az új felismerés, amely szerint az emberi szenvedés nem feltétlenül Isten átka és büntetése; e felismerés Krisztus szenvedéseiben nyer pozitív értelmet.

Abba a történelemben tehát, amelyet az Ószövetség elmond, egy folyamat ismerhető fel, irány a cél felé, irány azon Igék felé, amelyeket az Újszövetség mond el Krisztusról. Krisztus igent és áment mondott az Ószövetségre, arra az útra, amely a cél felé visz. Krisztus ugyanakkor nemet mondott mindarra, ami az ő munkássága által érvénytelenné vált, végéhez ért. Isten szabadításának a hatalommal való kapcsolatára – ami mások megsemmisítésére alkalmas hatalom is; továbbá az egyes ember megszabadításáért a vétkes ellen irányuló könyörgése, aminek célja a vétkes megsemmisítése – ezekre tett Krisztus pontot. Krisztus igenje az Ószövetségre és Krisztus nemje az Ószövetségre nem dogmatikus, nem gondolati vagy tanbeli igen és nem, hanem történeti jellegű. Nem szabad ezért azt, amit az Újszövetség Istenről mond, helyesnek, s amit az Ószövetség Istenről mond, helytelennek, hamisnak tartanunk; ami az Ószövetség Istenről való beszédében érvénytelenné vált, az a történeti esemény kapcsán: Krisztus eljövetelevel – mint Isten végérvényes Igéjével és végérvényes tétével – veszítette el aktualitását.

Az egyház története, illetve a keresztyén egyházak története eljut Istennek népével való története egy szakaszához – Krisztus eljövetele és visszajövetele között –, s ezt megint a teljes Biblia fényében kell látnunk. Az egész (teljes) Biblia alapján kell kérdeznünk, hogy a keresztyén egyháztörténet ama szakasza, amelyben az egyház a hatalommal szövetkezett, nem volt-e visszaesés. Hiszen már Deutero-Ézsaiás előtt Isten népet a politikai hatalomtól elválasztottnak kell tekintenünk. Az újszövetségi teológusokhoz azt a kérdést kell intéznünk: nem lehetséges-e az újszövetségi teológiában a gondolati-értelmi struktúráról visszatérni a verbális vagy történeti struktúrára, amely azt ábrázolja, ami Isten és ember között az Újszövetségben történik? Az első lépés ehhez annak a felismerésnek lenne, hogy fontosabb az, ami történt, mint az, amit a történésről gondol-

tak. Amit az Újszövetség Krisztusról mond, az Újszövetség lényeges részeiben is a beszámoló elbeszélés alakját öltötte fel: az evangéliumok, amelyek Krisztus halálához és feltámadásához vezetnek el, és az Apostolok Cselekedeteiről írott könyv, amelynek kiindulópontja Krisztus halála és feltámadása, végcélja pedig Krisztus visszatérése, amiről a Jelenések könyve szól – történetet mondanak el! És e téren az Ószövetséggel olyan egyezés mutatkozik, amit lehetetlen szem elől téveszteni. Míg az Ószövetség a teremtésből kiindulva Isten népének történetén keresztül az idők teljességére mutat, az Újszövetség az idők teljességéből kiindulva az idők végére. Összetartozik az Ó- és Újszövetség abban, hogy együttesen mondják el Istennek népével való történetét, s mindkettő beállítja e történetet Istennek az emberiséggel és a világgal való tágabb körébe.

Ha azt, amit az Ószövetség és az Újszövetség történeti alapstruktúrájáról itt elmondunk, ismét felismernénk mind az ószövetségi, mind az újszövetségi tudományban, akkor visszatérhetnénk a bibliai Ó- és Újszövetséget átfogó és mindkettőre alapuló teológiára. A keresztyén egyházak kezdődő ökumenikus korszakában a bibliai teológiára égetően szükség van.

(Részlet a szerző *Az Ószövetség teológiájának vázlata* c. könyvéből.)

Juhász Gyula

Betlehemes ének

Ó, emberek, gondoljatok ma rá,
Ki Betlehemben született ez este,
A jászol almán, kis hajléktalan,
Szelíd barmok közt, kedves Kisjézus.

Ó, emberek, gondoljatok ma rá:
Hogy anyja az Úr szolgáló leánya,
És apja ács volt, dolgozó, szegény,
S az istállóban várt fődél reájuk.

Ó, emberek, gondoljatok ma rá,
A betlehemi kisedet jászolára,
Amely fölött nagyobb fény tündökölt,
Mint minden várak s kastélyok fölött.

Ó, emberek, gondoljatok ma rá,
Ki rómaihoz, barbárhoz, zsidóhoz, –
A kerek föld mindegyik gyermekéhez
Egy üzenettel jött: Szeressetek!

Ó, emberek, gondoljatok ma Rá!

Adventi prédikációk

Barcza József

Megtaláltuk a Messiást

Alapige: János 1,42–43

Bibliaolvasás: János 1,35–43

Az ember élete állandó keresés. A gyermek játékot keres, mely betölti egész világát. Az ifjú lehetőségek ajtórésein leselkedik be, és keresi jövője biztos várát, dolgozik, tanul, imádkozik, csak hogy bevehesse azt. A férfi keresi az alkalmakat, amelyeket meg is ragad, hogy elismerés, dicséret, kitüntetés érje és boldoggá tegye a családját és a sikerek ágyán pihenhessen. Az öreg keresi a nyugalmat, a csendet, mert megfáradt az élet mezején, és pihenni szeretne, mielőtt hattyúdálát elénekelné. A hitves keresi hitvestársában azt az eszményt, amit szívében táplált, s minél inkább megtalálja benne, annál boldogabb, minél kevésbé, annál boldogtalanabb. Az édesanya keresi gyermekében a jellem vonásait, a csillogó értelmet, mert mindenkinél különbnek szeretné látni. Van, aki az Istent keresi, mert vágyakozás támad utána szívében és érzi, hogy mindaddig nyugtalan a szíve, amíg Istenben el nem nyugszik. Az egyik ember keresése a földre és annak javaira, a másiké a mennyre, annak gazdagságára irányul. Azt azonban beszédünk elején is megállapíthatjuk, *hogy aki Istent keresi, az meg is találja, ha szövétnéke az Ige és szárnyai az imádság.*

András is kereső ember volt. Kereste a Messiást, aki elhozza a földre a békességet, kiengesztel az Istennel, leveri a Sátánt, diadalmat vesz bűnön és halálon, és besározott szívünket fehérre mossa váltságshalálának bíborcseppjeivel. Kereste a Megígértet, akit úgy várt a világ, mint a völgény menyasszonyát, mint az anya születendő gyermekét, mint a fogoly a szabadulást, mint a bimbó a napsugarat. És amikor megtalálta Jézust, azonnal közölte ezt az örömhírt testvérével, Simonnal is, és elvezette őt hozzá, ahol Kéfás, azaz Kőszikla nevet nyert Jézustól.

Az advent is egy nagy keresés. Minden adventi keresés vége a boldog beteljesedés: megtalálása a Krisztusnak. Ez a boldog beteljesedés a karácsony. Hogy boldog légyen a te karácsonyod, hadd kérdezzem meg tőled: megtaláltad-e már a Krisztust? Ha megtaláltad, elvittél-e hozzá másokat is?

1. *Megtaláltad-e már a Krisztust?*

Krisztus ott van a Bibliád lapjain, imádságod fénysátorában; jelenlétét megérezheted a templomban az Igén át; a történelem útján az ő lábnyomai fénylenek; ő nyújtja ki kezdetet jótetre, ő vigasztal meg a bűnbocsánat ígéretével, az örök élet reménységével; kísértéseidben példát mutat a Sátán legyőzésére.

Akik megtalálták a Krisztust, azoknak az életén meglátszik ez a találkozás.

A hitük szilárd. Jöhetnek próbák szélviharai, veszteség fájdalmai, csalódások keserűségei, hitük megmarad, mert Istenben gyökerezett. Nem ingadozik, mint a nádszál, ha csábít a hitetlenség. Bizonyoságot tesz élete Uráról és Királyáról, amikor nem is látszik ez előnyösnek, vagy éppen veszedelmet jelent. Nézzétek a hitnek hőseit! Inkább meghaltak, de Jézust nem tagadták meg. Istenre néztek, ezért győztek. Hát a te hited szilárd-e?

Nemcsak a hitük szilárd, hanem *erős a reménységük* is. A romok felett is megtalálják a teremtő Isten kezét, az éjszaka fátylán át a derengő csillagfényt, a közeledő napot. Akkor is reménykednek, amikor mások elernyedten tántorognak, erőt veszve zuhannak a porba. A gazdasági válság nem temeti el őket, az erkölcsi válság nem szennyezi be a

szívüket, mert Istenbe vetették reménységük horgonyát. Ez a reménység pedig meg nem szégyenít. Testvérem! Milyen a te reménységed?

Akik megtalálták a Krisztust, azoknak *mély a szeretetük* is. Szeretetük forrása nem az érdek, mely hamar kiapad, mint a tó vize nyári hőségben, nem a látszat, mely hazug és megcsal. Szeretetük Isten szeretetének tükre, éppen ezért mély és másokért való imádságban, megbocsátásban, irgalmasságban, szolgálatban, áldozatban mutatja meg a maga királyi orcáját.

Testvérem! Jézus az, aki *célt ad az életednek*. Ha nagyon belemerülsz a világba, figyelmeztet, hogy Istené vagy. Figyelmeztetése néha csendes, mint a halk szellő, mely szelíden simogat, néha megrázkódtat, mint az ézengés. Ha hitvány és múltó örömök asztalánál dőzsölsz, int áldott Igéjében: „a világ elmúlik, és annak kívánsága is; de aki az Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké” (1Jn 2,17). A te életcélod: cselekedni Isten akaratát. Ha ezt cselekszed, akkor megtaláltad Jézust, aki tökéletesen kijelentette az embernek Isten akaratát.

Mert boldoggá nem a kultúra, nem a technika, nem a tudomány, hanem egyedül Krisztus tehet. A Krisztust megtalált emberek élete békesség és öröm. Hát a te életed milyen? Ha megtaláltad Krisztust, akkor te vagy a legboldogabb.

Othonodban a békesség anyyala, becsületesség és hűség kísér hivatalodba, műhelyedbe, a mezőre, munkakörödbe.

Észreveszik-e rajtad mások, prédikálja-e az életed, hogy megtaláltad a Krisztust?

2. Ha megtaláltad, elvittél-e hozzá másokat is?

András nem elégedett meg azzal, hogy ő megtalálta a Messiást. Amikor találkozott testvérével, azonnal elmondta neki és elvezette őt Jézushoz. Amit András tett, az a történelem folyamán szakadatlanul ismétlődött. Nézzétek Pált, a pogányok apostolát! Ahogy megtalálta Jézust, vitte lankadatlanul az evangéliumot a pogányoknak, pedig megostorozták, börtönbe zárták, éhséget szenvedett, minden nyomorúságon átment csak azért, hogy minél többen békességet találjanak Jézusban. Még Európába is ájtott. Három téri-tői útja a bizonyágtételek márványával van kirakva.

Nézzétek Luthert és Kálvint, ezt a két reformátort! Amikor a szokások, hagyományok és babonák ködéből kibontakozott előttük a Krisztus igazi arca, királyi arca, hogy vitték hozzá a szíveket, ezeket az üres korsókat, hogy ő töltsen meg az üdvösség italával! Hogy ujjongtak a lelkek a reformáció fényében: Megtaláltuk a Krisztust! És az Isten igaz ismeretének világosságát hős hitvallók vitték szerte a világba. Reáhullott a magyar szívekre is, és boldogan hódolt meg ez a nemzet a Krisztus királysága előtt.

Nézzétek a misszionáriusokat! Lemondanak kényelemről, elvetik igényeiket, szemébenéznek veszedelmeknek, nehézségeknek, nyomornak, még a halálnak is, csak hogy felgyúljon Krisztus evangéliumának tüze Afrika ismeretlen vidékein, Ázsia népei előtt, Mánusz szigetén és mindenütt, ahol még nem ismerik Jézust. Primitív és kulturáltabb népek nagy adventjének rozsdás ajtaját nyitják ki, hogy elvezessék őket a beteljesedés karácsonyához.

Nekünk is vinni kell a Krisztushoz azokat, akik még nem találkoztak vele, pedig zászlója alatt állanak. Andrásoknak kell lennünk, hogy Péterek, Kősziklák váljanak azokból, akiket Jézushoz vittünk. Meg kell éreznünk, hogy sok lélek vár reánk és sok lélek vár erre a boldog találkozásra. Hadd legyen a keresés adventjéből a beteljesedés karácsonya.

Testvérem! Keresd ezért Jézust, és ha megtaláltad, vezess el hozzá másokat. Ha ezt teszed, Krisztus Urunknak áldott születésén anyyali verset mondhatsz szent ünnepén, mert megszületik szívedben Jézus, örökre a tiéd lesz, s vele tiéd lesz az üdvösség is. Ámen.

Gyökerestől

Alapige: Máté 3,10

Bibliaviasítás: Máté 3,1–12

Áldott dolog az, hogy karácsony ünnepe úgy előrevetíti a sugarait a négy adventi vasárnapon, mint a messzi útról hazafelé tartó vándornak a hívogató és biztató üzenet, az otthonából kiszűrődő lámpafény. Milyen jó az alkonyban hazafelé tartó fáradt embernek köszönteni az otthon ablakából felé sugárzó fényt! „Drága advent, köszöntünk!”

Az advent igazi célja azonban nem az, hogy meleg érzéseket ébresszen bennünk. Nem hangulatra, hanem előkészületre való idő ez. Jézus jövetelének akar örvendezni a szívünk, s erre kell lélekben felkészülni. Tudjátok, hogy nincs jobb ütegyengetője a karácsonyi örömnél Keresztelő Jánosnál. Ő az advent prófétája, s aki igazán előkészületre akarja használni az adventi időt, az el nem kerülheti őt. János nem a nap, nem ő a Krisztus, ő csak a kormos üveg, amin keresztül a napot nézzük. Ha Krisztus-kereső és Krisztus-váró lélek vagy, hallgasd meg ezt a kemény szavú hírnököt. Ahol az ő szava harsan, ott dereng az ég, ott jön a hajnal.

Ma az ő üzenete arról szól, hogy gyökerestől romlott az ember – gyökerig ható ítélet fenyegeti – és gyökeresen meg kell térnie.

1. Isten emberei mindig erőteljesen hirdették, hogy az ember gyökerestől romlott. A próféták sohase voltak hamis illúziók rabjai, se magukat nem csalták, se másokat nem akartak megcsalni. Isten Igéje határozott ítéletét hirdették, ami a Biblia első lapjaitól kezdve az utolsó sorokig hangzik: „az ember szívének gondolata gonosz” Minél közelebb jutott egy-egy prófétai lélek a szent Istenhez, annál megrendítőbben látta az ember mély nyomorúságát. A foltokat sötétben nem látjuk, de a világosságban igen. „Az Isten világosság.”

János az utolsó és legnagyobb próféta volt. Éppen azért senki se hirdette olyan kemény őszinteséggel, mint ő, hogy a fának a gyökere beteg. Nem az a baj, hogy vackor a gyümölcse, hervad a levele, szárad az ága – mindezek mögött ott van az igazi ok: romlott a gyökér... A külső tüneteket látja mindenki. Nem paradicsom a világ. Ember az embernek farkasa. Nagyon vakmerő vagy nagyon vak embernek kell annak lennie, aki azt mondja, hogy nincs itt semmi nagyobb baj, hiszen szépen berendeztük a földet, boldogan, békességben élünk, s azok a zavaró körülmények, amik felbukkannak, háborúk, vérengzések, éhségek, gyűlöletek, részegeskedések, paráznságok és egyebek csak múló dolgok, majd idővel meg fog javulni szépen minden. Nagyon vak vagy nagyon gonosz ember az, aki azt hiszi, hogy szépségszerekkel lehet segíteni az olyan betegen, akire ráillik a próféta szava, hogy „tetőtől talpig nincs e testben épség, csupa seb és dagadás és kelevény” (Ézs 1,6). Hát ez a fa sohase fog más gyümölcsöt teremni, mert ilyen a természete. Belül van a baj. A gyökér romlott, és a gyökér nem a társadalom, amin új szociális berendezkedésekkel lehet segíteni, nem a politika, vagy a nemzetközi viszonyok, vagy a gazdasági helyzet, hanem a szívem, a szívem. Ezen a gyökéren van a féreg, a halálos betegség: a bűn. Válságos idők kifakasztják a belső fekélyt, s néha megiszonyodva látja még az is, aki nem akarja: milyen igaz, amit nem Keresztelő János, hanem a mi Urunk mondott: „Romlott fa nem teremhet jó gyümölcsöt.” Az ilyen válságos idők megriadt farizeusai mindig ugyanazt teszik, amikor a föld megmorajlik alattuk s villámok fénye hasogatja az éjszakát: jönnek tanácsért a prófétához. Az, amit ott a Jordán partján látnak, örök kép, a prófétai siker képe, amelynek folytatása nem az volt, hogy a farizeusok megtértek, hanem az, hogy Jánost Heródes megölette. Jönnek tanácsért, amit aztán nem fogadnak meg. Hogy is fogadhatnák meg, mikor a szívük romlott! Az őszinte megaláz-

kodásra, a tartós bűnbánatra nem képesek. Elfogja őket valami ideig való riadalom, és „vallást tesznek az ő bűneikről”, csak éppen arra nem képesek, hogy minden romlásért magukat okolják, minden betegség egyetlen okául a bűnt elismerjék. Jaj annak, aki e gyökérhez nyúl és azt meri hirdetni, hogy az ember belül halálosan, gyógyíthatatlanul beteg. Jaj annak, aki kétségbe vonja a kuruzslók tudományát s azt meri mondani, hogy hiába művelődés, hiába kultúra, hiába találunk fel repülőgépeket, hiába javítunk meg társadalmi viszonyokat, minden újra és újra el fog romlani, mert az ember maga bűnös.

2. Ezért van felemelve Isten ítélő keze ellenünk: „a fejsze a fák gyökerére vettetett”

Az adventi próféta azt hirdeti, hogy Isten ítélete teljesen igazságos. A bajok, nyomorúságok, háborúk, pusztulások nem véletlen balesetek, hanem Isten igazságos ítéletei. Istennek ítélete mindenekelőtt abban mutatkozik meg, hogy a fa megtermi gyümölcsét. Azt termi, amit teremhet és amit teremnie kell: romlott gyümölcsből romlott gyümölcsöt. Jól értsük meg, hogy Isten büntetése elsősorban az, hogy nem akadályozza meg a bűn gyümölcstermését. Mélyen látta azt Jeremiás, amikor hirdette Isten ítéletét: „Íme, én veszedelmet hozok erre a népre: az ő gondolatainak gyümölcsét” (Jer 6,19). Azt jelenti ez, hogy Isten engedi, hogy terveinket megvalósítsuk, gondolataink valósággá legyenek, s aztán – élvezzük az eredményt. Az ítélet örök törvénye ez: „Amit vet az ember, azt aratja is.” Istennek ebben az ítéletében sok irgalom van elkészítve. Hiszen az ilyen ítéletben Isten azért engedi a fejünkre szakadni saját bűneink következményeit, hogy hátha megtérünk. S most, amikor ítéletidőket élünk, különös erővel kell hogy hangsúlyozzuk: ez még nem a végső ítélet. Az a bűnhődés, amit most szenvedünk e világban, csak féltelmes kóstonól s egyben hatalmas intés: Vigyázz, a fejsze még nem vettetett egészen a fák gyökerére, még menekülhettek Istennek elkövetkezendő haragjától.

De éppen azt hirdeti az adventi próféta, hogy közel van a végső ítélet. Eljön a „Kivágattatás és tűzrevettetés” Sürgető szóval mondja, hogy siessen mindenki a Szabadtóhoz, mert egyszer kimondatik az utolsó szó, s azután már csak a fejsze beszél. Ki tudja mikor? Ki tudja mikor az egész világ számára, az Úr Jézus második eljövetele nagy órájában? És ki tudja mikor a te számodra és az én számomra? Mert az én szívem a gyökér, s a legfélelmetesebb igazság, hogy egyszer ez a szív úgy megkeményedhet, gyökerestől annyira megromolhat, hogy se az adventi próféta ítélethirdetését, se az üdvösséget és kegyelmet hozó Jézus hívó szavát meghallani nem képes. Eljöhet ez a lelki halál, s ebből a halálból akar felriasztani Keresztelő János kemény szava. Nem finomkodik, hanem úgy tesz, ahogy a fagyóféltben levő embert hóval dörzsölik: Ébredj fel még jókor! A fejsze még nem csapott le, még nyitva van az ajtó, még megtérhatsz. A farizeusoknak is azt hirdeti, hogy még jókor van. De gondoljunk arra, hogy az idő egyszer lejárt s azok a farizeusok átkozódva és csúfolódva köpdösték azt a szent arcot, és vadul üvöltöttek: „Az ő vére rajtunk és a mi fiainkon!”

3. A legfontosabb üzenete az útkészítő prófétának az, hogy még megtérhatsz. „Térjetelek meg” – ez egész biztosan azt jelenti, hogy még megtérhettek. A gyökér van ugyan megromolva, a kárhozát ítélete fenyeget, de – még van segítség. Megváltozhattok gyökerestől. Megutálhatjátok bűnös magatokat egészen, és újjászülethettek Jézus Krisztus megtisztító vére és Szentlelke által.

Hangsúlyozzuk most, amit János mond: egészen meg kell bánni a régit és egészen újat kell kezdeni. Az emberi élet nem javítható, nem reparálni kell, nem új posztóból foltot rakni a régi ruhára, hanem alaposan, gyökeresen, mindenestől át kell adni a megújító Krisztus kezébe. Középutat nincs: ez az advent őszinte prófétájának üzenete. Vagy – vagy. A megtérés nem lehet valami kimagyarázás, valami megalkuvás, valami kis vallássóságnak a magunkra kendőzése, hanem csak teljes elfordulás a múlttól és odafordulás a Krisztushoz. A romlott fát át kell oltani a Dávid gyökerébe (Jel 20,16), és „ha a gyökér szent, az ágak is azok” (Róm 11,16). Ez az átgyökerezés a te egyetlen reménységed,

hogy „meggyökerezvén őbenne”, legyen valódi és állandó új életed. Jézus ezért jött. Az ítélet tüze helyett Szentlelkének tüzevel keresztel. S a Szentlélek tüze éget és gyógyít egyszerre.

Látod-e az életed fájának gyökereit? Gyötör-e az a felismerés, hogy nem a külső életed vagy a körülményeid, vagy éppen más emberek a hibásak, hanem te magad belül, a szíved gyökeréig? Érzed-e Isten ítéletét magad fölött? Ha igen, akkor ne várj, ne keress mentségeket, hanem becsületesen tedd meg, amíg nem késő, azt, amire most Isten az ő prófétájával intett. Térj meg, mert közel van hozzád a mennyeknek országa. Ámen.

Mihály Lajos

Detrehem

Egybegyűjtés és szétválasztás

Alapige: Máté 13,47–51

Bibliailvasás: Máté 25,31–46

Máté evangéliumának ebben a 13. részében, amelyből mai igehirdetésem alapigéjét felolvastam, Jézusnak hét olyan példázatát olvashatjuk, amelyekben a mennyek országának valóságát a mindennapi élet legegyszerűbb eseményeihez hasonlítja. Ezt a mai példázatot a tanítványoknak mondja el, akik kérték őt, hogy magyarázza meg nekik a konkoly és búza példázatát. Az a kép, amelyet ebben, valamint a többi példázatban használ, szemléletes. Ezeket a képeket, hasonlatokat annak a népnek az életéből veszi, amely nép között élt és munkálkodott, ahonnan tanítványait elhívja. Mivel a Jézus korabeli emberek általában földműveléssel, kereskedelemmel és halászattal foglalkoztak, egészen természetes, hogy itt találja a legmegfelelőbb képet annak érdekében, hogy azt, ami emberi értelemmel nem fogható fel, megértesse velük.

A mai igehirdetés alapját képező példázat megismerteti velünk az ítélet előtt álló embert, az ítélet módját, valamint az ítéletet végrehajtó Istent. Megtanulhatjuk belőle azt, hogyan és milyen feltételek mellett végzi Isten a mennyek országára nézve gyűjtő és szétválasztó munkáját.

Vizsgáljuk meg ezen az istentiszteleten azt, hogy mire akar figyelmeztetni ma minket, ennek a gyülekezetnek a tagjait Jézus egyszerű példázata által.

Mindenekelőtt tisztában kell lennünk azzal, hogy a tenger a bennünket körülvevő világot, a gyalom, vagyis a háló pedig az anyaszentegyházat jelképezi, amelyben ott él a Krisztus által gyűjtött sereg, a jók és a rosszak egyaránt. Igen, amiként a halászás során a halászhálóba mindenféle hal bekerül, úgy Isten gyülekezetében is a jók és rosszak egymással összekeveredve élnek, egészen a szétválasztás, vagyis az ítélet napjáig. Jézus, mint halász, aki ezt a munkát az igehirdetés által kívánja végezni, a halászat ideje alatt megtűri a gonoszokat az igazak mellett. Kegyelme által felkínálja a megtérés lehetőségét mindazok számára, akik hallgatják az evangélium hirdetését.

Figyeljük meg, Jézus e példázat által nem a halászás megkezdésére szólít fel minket. Nem azt mondja: vessétek be a hálót, mert a háló már be van vetve. A munka már elkezdődött. De figyelmeztet: előbb-utóbb sor kerül a háló kivonására és az összefogott halak szétválasztására.

Ezt a példázatot hallva, jó nekünk arra gondolni, hogy Isten, a mennyei Atya Krisztus által ezt a hálót nem ellenünk vetette be, nem a mi elvesztésünkre, hanem a mi megtartatásunk érdekében. Hálások lehetünk és hálásoknak kell lennünk azért, hogy egykor bevetette világunkba az ő mentő szeretetének hálóját, hogy Krisztus által a világ kezdetétől fogva gyűjti magának az örök életre elválasztott sereget. Isten kezdetben csak egy nép számára, Izrael népe számára vetette ki ezt a hálót, de amikor eljött az időknek tel-

jessége, Jézus Krisztus által kivetette az egész világ számára. Igen, mert Isten az egész emberi nemzetségből maga köré kívánja gyűjteni gyermekeit. De nem azért, hogy elve-szítse, mert: „nem azért küldte Isten az ő Fiát e világra, hogy kárhoztassa a világot, hanem hogy megtartassék a világ általa” (Jn 3,17).

E vigasztaló üzenet mellett van ennek a példázatnak egy figyelmeztetése is számunkra. Bár szó szerint nem szerepel benne a megtérésre és az újjászületésre szóló felhívás, de a példázatot hallgatva kiérezzük belőle a megtérés szükségességét. Igaz ugyan, hogy ott vagyunk Isten szeretetének a hálójában, igaz, hogy tagjai vagyunk Isten anyaszent-egyházának, de ez önmagában még nem biztosíték arra nézve, hogy majd a szétválasztás napján az örök életre kiválasztott igazak között fogunk találni.

A zsidók, mint a választott nép fiai, abban a hiedelemben éltek, hogy kiválasztottságuk önmagában véve biztosíték arra, hogy ők minden feltétel nélkül a messiási birodalom eljövendő birtokosai. Ezért hangsúlyozza a példázat azt, hogy a gyalomba kerülést szükségképpen követi a szétválasztás.

Ezért hangzik felénk a felhívás: Vizsgáljuk meg, hogy a begyűjtés időszakában milyen mértékben felelünk meg a mi Urunk elvárásainak! A mindennapi tapasztalat azt mutatja, hogy sokan közülünk úgy élnek, mintha semmit sem akarnának tudni azokról a lehetőségekről, amelyek Isten országához kapcsolnak. Természetesen vannak olyanok is, akik örömmel, alázatosan és engedelmes szívvel vállalják a Krisztus követségében való járást, akik számára örömet jelent a Krisztus által gyűjtött sereghez való tartozás, mert felismerték azt, hogy ez az állapot jelenti a legnagyobb szabadságot. Ez a magatartás azonban már nem a mi emberi természetünkéből ered, mert csak Isten újjászülő kegyelme cselekedheti meg azt, hogy minden emberi gyarlóságunk ellenére felismerjük az Isten országához való tartozásunk szabadságát.

Isten most még nem tesz különbséget a jók és rosszak között, még nem választja ki a gonoszokat az igazak közül, hanem mindeneiket csendesen von az örökkévalóság partjai felé. Ez az idő, amelyet most élünk, kegyelmi idő, amely azért adatott a mi számunkra, hogy közelebb kerüljünk Istenhez, hogy vegyük komolyan az ő Igéjét és engedelmeskedjünk ennek az Igének. Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön. Ő kiküldte szolgálait a világba, és ma is küldi, hogy hirdessék az evangéliumot minden teremtsének.

A kerítőháló még nem zárult be, még nyitva van. A templom, az úrasztala, Isten Igéje mind azt a célt szolgálják, hogy közelebb vonjanak minket Istenhez. Nem nyugodhatunk bele a jelenlegi állapotba, abba, ahogy a Krisztus által gyűjtött mai sereg, a mai keresztyén gyülekezet él. Mindennél fontosabbnak kell tartanunk azt, amit meg kell tennünk annak érdekében, hogy a szétválasztás napján az igazak gyülekezetéhez tartozzunk. Ezért, Isten segítségét kérve, cselekedjünk azt, amire Pál apóstol figyelmeztet: „Álljon el a hamisságtól minden, aki Krisztus nevét vallja” (2Tim 2,19). Erre kell törekednünk minél sürgősebben, mert a kegyelmi idő előbb vagy utóbb, de lejár, mert az Úr közel! A kegyelmi idő lejártával a kerítőháló zsinórijai összehúzódnak, aztán egy Isten által meghatározott napon az egész háló partra vettetik és elkezdődik a szétválasztás, amikor Isten az angyalok által kiválasztja a gonoszokat az igazak közül.

E mai példázat szerint a kiválasztást végzők a jókat megtartják mint az örök életre kiválasztottakat, a rosszakat pedig tüzes kemencébe vetik. Az a tény, hogy ma tagja vagyok egy keresztyén közösségnek, nem adhat olyan biztonságot, amely egyszer s mindenkorra biztosítaná üdvösségemet, mert ez nem az összegyűjtés, hanem a szétválasztás, az ítélet kérdése. Jóllehet nem mi végezzük a szétválasztást, de ismernünk kell a megmértetés mércéjét, vagyis azt, hogy minek alapján történik majd a gonoszoknak az igazak közül való kiválasztása; ismernünk kell Isten Igéjét, az ő Igéjében kijelentett akaratát, aki a Szentírás tanítása szerint valamennyiünket a szociális tevékenység, a segítő és irgalmas szeretet szempontjából fog megítélni (Mt 25,31–46).

Ez a példázat azoknak szól elsősorban, akik hamis biztonságban élnek, és megmutatja: azzal, hogy a hálóba, Isten anyaszentegyházába bekerültek, még nem dőlt el az üdvösség kérdése. De egy dologban biztosak lehetünk, hogy a Krisztus által gyűjtött seregnek tagjai vagyunk és tagjai leszünk a szétválasztás napjáig. Hogy a szétválasztás után hol lesz a mi helyünk, nem tudhatjuk, ennek eldöntése a kiválasztást végzőkre tartozik. A keresztyén embernek az ítélettel szembeni helyes magatartását a HK 51. kérdésére adott felelet határozza meg, amely szerint: nekünk felemelt fővel kell várnunk az égből visszatérő ítélő Bírót, aki érettünk Isten ítélőszéke elé állott, rólunk minden kárhozzátást elvett, aki minket választottaival együtt a mennyei örömben és dicsőségben önmagához átalvisz.

A példázat elmondása után Jézus megkérdezi tanítványaitól: „Megértettétek-e mindezeket?” – amire a tanítványok így válaszolnak: „Megértettük, Uram.” Minden időben boldog ember az, aki Jézus tanítására igennel tud válaszolni, mert az ilyen a rendelkezésére álló kegyelmi idő alatt minden lehetőséget megragad a megtérésre, hogy valóban felemelt fővel várhassa az ítéletre visszatérő, kiválasztást végző dicsőséges Urat.

Vajon mi megértettük-e a mai példázatot és az abban foglalt üzenetet? Ha igen, akkor végezzük hűséggel a reánk bízottakat, készülve a kiválasztás napjára, reménykedve a kegyelemben. Ha nem értettük meg, kérjük, hogy Isten Szentlelke értesse meg velünk ezt a titkot és adjon erőt számunkra a Krisztust követő életre, hogy azon a napon, a kiválasztás napján, valamennyien az igazak közé számláltathassunk majd. Ámen.

Szabolcska Mihály

Pacsirtaszó

Ne féltsetek a Krisztust senkitől,
Sok hűhós ellenségítől.
Akárhogy zúg a vihar a sötétben:
Fölkel a nap a maga idejében.
Ne féltsetek a Krisztust senkitől!

Örökkévaló itt a szeretet,
Akárhogy gyűlölködjete,
– A háborúság, bosszúság elülnek,
Csak a szeretet marad egyedül meg...
Ne féltsetek a Krisztust senkitől!

Krisztus a megbocsátás, irgalom,
Az örök evangéliom.
Ő lesz előbb-utóbb úr a szívekben,
S eggyé tesz édes testvér-szereteten...
Ne féltsetek a Krisztust senkitől!

– Lehet, hogy ez a nap még messze van,
De megvirrad bizonyosan!
Dalom e hajnalnak pacsirtaszója,
Csüggeteg szíveknek vigasztalója:
Ne féltsetek a Krisztust senkitől!

Karácsonyi prédikációk

Darányi Lajos

A karácsony homiletikuma

Legtöbbször megelégszünk a karácsony hangulatával. Mert a karácsonynak a hangulata is elég ahhoz, hogy megtöltse a szívet, kielégítse az embert, vagyis ázt a látszatot keltse, hogy igazán ünnepe. Ezért karácsonykor az igehirdetésben nagy kísértés van, hogy nem evezünk a mélyre, hogy csak a karácsonyfánál maradjunk, de nem is igényeljük, hogy eljussunk, ha mindjárt csak utalásban is, a keresztfáig.

A másik kísértés az, hogy a karácsonyt mint a család ünnepeét nézzük. De csak az egyes, vér szerinti közösségek ünnepeét.

Vagy pedig a gyermekeknek akarunk igazi karácsonyt, vagy helyesebben karácsonypótlékot adni. Mi, felnőttek, másoknak, a kicsinyeknek karácsonyt kiegészítő angyalokká leszünk, de mi magunk kiábrándultan és fáradtan karácsony nélkül maradjunk. Az a veszély, hogy mi addig nézzük és addig állítjuk a gyermekeket központba, míg egészen megfeledkezünk arról a Gyermekről, aki született, és teljesen megfeledkezünk arról, hogy nekünk felnőtteknek kell gyermekké lennünk, Isten gyermekeivé.

A karácsony tehát nem a gyermekek ünnepe elsősorban, hanem a felnőtteké. A gyermekeknek is csak annyiban, mint a felnőtteknek, vagyis mint az egyház tagjainak.

A karácsony lényege az, amit a név is mutat: az inkarnáció. Az Ige testté lett. Ez a csoda. Ez a kegyelem.

Milyen szeretet kellett ahhoz, hogy az Atya ideadja a Fiát. Hogy a Szentháromság Isten második személye felvegye az emberi testet. Hogy annyira alászálljon, hogy istállóban szülessék, nemsokára üldözöttként meneküljön és túrje és szenvedje az emberi állapotot és magát az embert. Az evangélium szíve, összefoglalása a világ minden nyelvére lefordított János 3,16: „Úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta.”

Milyen szeretet kellett ahhoz, hogy a Fiú Úristen mindezt önként vállalja. Ez a szeretet a szeretet. Ez áradt ki a földre. Ez lett az ember része. Ez a mi bizakodásunk és megtartásunk.

Nem lehet csak a karácsonyfánál maradni. A karácsonyfa pótlék. Keresztfáról tud az Írás. Nem maradt gyermek a Gyermek. Gyermekként jött, hogy ne a szemmel, hanem csak a hittel lehessen meglátni benne a Szabadítót, a Messiást. Nincs Jézuska, csak Fiú Úristen van. Ne mondjunk mesét a karácsonyról. A gyermekeknek is tanítsunk meg egy-két aranymondást. És imádkozva készítsük őket arra, amíg megértik az egész, az igazi evangéliumot. De nem mesélünk nekik arról, amiről mesélni nem szabad, amiből elvenni és amihez hozzáadni csak átok alatt lehet. Ne ajándékot hozassunk Jézussal. Ne tegyük őt meg portássá. Ő magát adta, és örökké csak magát adja. Vele együtt aztán mindenképp ráadásul adatnak.

Mutassuk meg a karácsonyi csoda első tanúit, a pásztorokat és a bölceket. Egy élet rövid arra, hogy a karácsonyi csodát, annak minden vonatkozását végigpredikáljuk.

A testté léétel csodájáról, a karácsonyról, nem csak a karácsony két napján lehet prédikálni.

Ismét karácsony van

Alapige: Máté 11,3
Bibliolvasás: Máté 1–6

Ismét karácsony van. Minden arra emlékeztet, hogy valami rendkívüli történt velünk és történik velünk. Mi nyitottak is vagyunk erre a történéésre: váraozunk akkor is, amikor már semmi jót sem várunk se a társadalomtól, se egymástól, se szétloccsanó emberi kapcsolatainktól. De még az ég is mintha elvált volna a földtől és távolodnának egymástól ebben a kihűlő szeretetű korunkban... És megint csak az unalmat gerjesztő, múltó örömtű, polgárisított ünneplést kapjuk. Agyondíszített, csillogtatott karácsonyfával, diós-mákos kaláccsal, előre meglesett, előre unott ajándékokkal. Előre érezzük: valószínűleg ez a karácsony se hozza meg a pattanásig feszült váraozásunkra a választ! Szívünkben ott csörömpöl Keresztelő János sorstársunk kérdése: Ő az, akit minden fórumon hirdetnek, aki tényleg hiányzik, ő-e az „eljövendő”? Nyomasztó kudarcaink kellős közepén hányszor kérdeztük már: „Jézus, te vagy-e az... vagy mást várjunk?” Kétkedés és reményfoszlány kavarnak bennünk, tudatlansággal és csömörrel vegyesen... Szép kis istálló vár téged, érkező isteni Gyermek!!!

De mégsem tudunk váraozás nélkül meglenni. Mert emberi mivoltunk adventre kódolt. Isten képe várja, hogy bennünk a helyére kerüljön minden, hogy tudjunk az Atya felé megnyílni és elfogadni mennyei ajándékait, aztán pedig készek legyünk az örvendő hálaadásra. Így ért utol minket ma az ünnep. Szeretnénk ünnepelni, de csak a maró, fájó kételkedés őszinteségéig jutunk el... Eljöttél valójában? Akkor hogyan lehet még mindig olyan közönyös, gonosz, önpusztító, irigy, gyáva és becstelen ez a világ? Nem kellene-e valami/valaki mást várni? Bármire, bárkire, ami/aki szépeket mond nekünk? Sokszor hoppon maradt már a szívünk. E váraozásban egyre türelmetlenebbek, egyre fáradtabbak vagyunk. Meddig várjunk még?

Helyzetünk sokban hasonlít a Keresztelőéhez. Urunk nélkül, fogságban vagyunk. És fogvatartónk, a Sátán, nem ismeri a tréfát. Fejünk, életünk, boldogságunk, békességünk, örök életünk forog kockán. Igaz, vannak követőink. Ők bennünk keresik a választ, a biztos modellt élethelyzetükre, kérdéseikre. Minket pedig feszítenek a szorongásaink, feszültségeink, bizonytalanságunk. Csak ne látnák meg rajtunk a kétségeinket!... De az is lehet, hogy jobb, ha nem álmítjuk őket – látszat „modellel” Helyzetünkben tényleg erre a Gyermekre lenne szükségünk? Ő kell eljőjön ahhoz, hogy béke, biztonság, megelégedés legyen, és hogy igazi életcélunk boldog életutunk legyen? Vajon nem segít-e a folyamatosan fokozott mámor? Bőséges választék áll rendelkezésünkre: alkohol, rock, kábítószerek, fékevesztett nemi ösztön, sikerkultusz, a fokozott életveszély kiprovokálása. De lehet ez a mámor a személyiség és önzés kultusza, az új ideológia, fantáziálások vagy a diktatorikus vágyaink kiélése is. Mit old meg a Gyermek érkezése? Talán a társadalmi viszonyokat? Üres bankszámlák rémítő terhét? Vagy a fényévnyi távolságot szülő és gyermek között? Netalán börtönünket teszi elviselhetően „félkomfortossá”? – Kérdezzünk pontosabban: *mit old meg ez a gyermek és mi célból?* – Az adventre kódolt emberi életet ajándékozza meg a beteljesülés, a célba érés örömeivel. Vergődésünket elveszi és elvezet a beteljesüléshez. Kudarcainktól foszt meg, hogy az Atyától kapott legkisebb jóért az iránta való hála örömeivel élhesünk. A kulcsin csalóka pompázását úgy veszi el, hogy közben az ő karácsonyt termő szívét vegyem észre:

– *A látók nemrégén vakon botorkáltak és szitkozódva tömték magukba az örömpót-lékokat. Hiába, akkor még nagyobb volt bennük az úr, még elviselhetlenebb a magány,*

a vakság, a hiányosságok. Most minden Isten kegyelméből a helyére kerül, és nyilvánvalóvá válik, hogy mi a kincs és mi a szemét.

– *A járók* pár perccel ezelőtt még bénán ültek, a „fönök” könyöradományára várva. Most ők a „fönök” rémei, mert már tudnak szaladgálni, a hálát megosztva béna társaikkal. Ők tudják, ki az áldott Orvos... és azt is, hogy ő közeleg társaik felé is. Vége a béna semmittevésnek!

– *A tiszták* mind harsogják, hogy önző-bűnös-bűzös voltukból miként rángatta ki őket az, aki egyedül Tiszta. Ő az, akihez minden szennyüket odadörgölhették, hogy egyre tisztábbak, szentebbek legyenek. És ő ettől mégsem lett a bűn, a Sátán rabja... de a tiszták szabaddá lettek szennyük kötelékeitől. Nincs poklosság ott, ahol a Mester tisztít.

– *A hallók* nem tudtak betelni az élménnyel: eddig mindig mást okított a pap a szószéken, és olyan unalmas volt, amiket mondott... Eddig csak azt ismételte „szegény”, hogy „az Isten szeret”. Most minden szavából azt hallják ki: őket szereti Isten! És ezt végtelen változatosságban, nagy örömmel hallják. Újra meg újra! Ezt a jó hírt olyan jó lett meghallani minden ünnepen, még karácsonykor is. Aggályaik csak azért vannak, mert nem elég hosszúak a napok ahhoz, hogy minél több süketet ajándékozhassanak meg a megnyílt fül bizonyágtételével.

– *Az élők*, a megelevenítettek elindulnak. Vidám elindulásukkal megzavarják a temetők „szép halotti rendjét”. Tele vannak szolgálati vággyal. Meg se lehet őket kötni. Mint akikben megszületett a Megváltó, él és egyre növekszik bennük. Ezt a karácsonyi örömet viszik karácsony után is bárhová, ahová csak eljutnak. Az élet, a tisztaság illatát viszik a sorvadás, a rothadás halálszagú környezetébe. Krisztus illata árad belőlük tagadhatatlanul.

– a Jó Hír már nem elmélet, nem üres, hangzatos ideológia, nem délibáb vagy tömegpszichózissal ámitott szegények „ópiuma”, vallássá merevedve! Emberré lett és személyben mosolyog vissza ránk. Aki az engedelmség megtestesülése, annak gondja van minden testben snylódó, kívánságokban vergődő embertársára. Ő maga a hirdetett Ige, akit a szegényeknek be lehet fogadniuk. Ezért van karácsony. Ez a karácsony! A mi karácsonyunk!

Így, várakozásra éhes, adventre kódolt életünk képtelen megbotránkozni abban, aki az Atyának a személyes válasza minden létező kérdésünkre, gondolatunkra. Mi Keresztelő Jánosnál is jobb helyzetben közelítünk kérdésünkkel Urunkhoz, az ő érkezéséhez. „Világmegváltó” vallásalapítók, sámánok, guruk, álpróféták, politikusok, természetgyógyászok, „felvilágosult elmék” helyett a Gyermekekre mosolygunk és egymásra. És mi nem várunk már mást. Rendkívüli történet és történik velünk: bennünk összeért az ég a földdel. Isten végleg megtalálta az általa soha el nem vesztett embert, hogy mi is végleg megtalálhassuk Istenünket. Érzitek-e, testvéreim, ismét karácsony van! Ámen.

Csiha Kálmán

Kolozsvár

A szállást keresők ünnepe

Alapige: Lukács 2,1–7

Bibliaválasz: Titusz 2,11–14

Ez a karácsonyi híradás arról beszél, hogy egy felfordult, izgatott világban, ahol kiadatott a parancs az egész föld összeírására, ahol a római katonák tartották megszállva Izraelt és féltek attól, hogy az összeírás alkalmával nehogy valami felkelés robbanjon ki, amikor mindenkinek haza kellett mennie oda, ahol született, s ezért nagy tömegek indultak útnak, akkor ebben a felfordult világban a születendő Jézusnak helyet keresett

József és Mária. Ezért karácsony bár elsősorban a megszületett Jézus ünnepe, de a Jézusnak szállást keresők ünnepe is. Ünnepe azoknak a keresztyén szülőknek, akik gyermekeik szívében szállást keresnek Jézusnak. Szállást keresnek imádság tanításával, templomba járással, karácsonyi énekek együtt éneklésével, karácsonyfa díszítésével, sokszor boldogan, sokszor könnyesen, sokszor reménykedve, sokszor kétségek közt, mert nem tudják, mi lesz a gyermekükkel, bár azt szeretnék, hogy a gyermekük szívében is megszülessen Jézus. Ünnepe a presbitereknek, akik úgy szolgálnak az egyházban, hogy Jézusnak helyet készítsenek. Ünnepe a lelkipásztoroknak, akik igehirdetésre készülnek, családokat látogatnak, akik gyülekezetet vezetnek a presbiterekkel azért, hogy abban a gyülekezetben Jézus járjon minden szívben, ott legyen.

Nehéz Jézusnak szállást készíteni. Józsefnek és Máriának is nehéz volt. Később nehéz volt Pál apostolnak is, mikor azt írja a galáciai gyülekezetnek: „fiacskáim, akiket fájdalommal szülök, mígnem kiabrázolódik bennetek a Krisztus”. Nehéz a szülőknek ma is, sokszor fájdalommal és könnyhullatással kell újjászülniük gyermeküket, hogy az csakugyan a Krisztusé legyen. Nehéz a hűséges presbitereknek is vállalni a családok felkeresését és az egyház gondozását, és nehéz a lelkipásztoroknak sok álmatlan éjszakán azokra gondolni, akik távol vannak Istentől. Nehéz a helykészítés Krisztusnak. Hiszen Mária és József előtt is sok ajtó bezáródott. Voltak, ahol kedvesen fogadták, és voltak, ahol elutasították őket, volt, ahol becsapták előttük az ajtót és tovább kellett menniük. Hányszor kell továbbmennünk a hűséges szülőknek is, a presbitereknek és a lelkipásztoroknak is, hányszor kell továbbmennie ma is Máriának és Józsefnek s velük együtt Krisztusnak egy-egy ajtótól, amelynek a háta mögött Isten nélkül maradt egy család.

Mégis ez a legszentebb, legszebb dolog. A Szentírásba nem kerültek bele azok, akik azon az éjszakán nem adtak helyet. Csak egy istálló került bele, ahol helyet kaptak Máriának, Józsefnek. A jövendőt nem a szállást visszautasítók munkálták, hanem a szállást keresők s a megérkező Jézus. Erdélyi jövendőket sem és az egész világ jövendőjét sem a Jézusnak szállást nem adók serege munkálja. Nem a szállást visszautasítók serege, hanem a Jézusnak szállást keresők serege teremti meg.

A szállást visszautasítók házába vagy palotájába nem ragyogott be a karácsonyi csillag, és nem érkeztek meg a keleti bölcsek, és nem volt angyalénekléses éjszaka. Csak a szállást készítő világában történt meg mindez! Ezért a karácsony csak a szállást készítőknél igazán boldog ünnep.

Betlehemben akkor elfelejtették az ószövetségi próféciaát, mely arról beszélt, hogy ott kell hogy megszülessen az Úr Jézus. Annyi minden volt az életükben. Ott volt a népszámlálás nyugtalansága, a megérkező idegen tömeg, a római katonák az utcákon. Annyi minden volt az életükben, hogy éppen azon a napon hullott ki a szívközből a fontos prófécia, amikor a leginkább kellett volna, hogy emlékezzenek rá. Felkészületlen város volt Betlehem.

Mi is sokszor felkészületlen város vagyunk. Egy-egy szív, akit Jézus keres, nem is gondolja, hogy élete döntő pillanata érkezett el és most kellene kinyitnia az ajtót. Lehet, hogy felkészületlen „város” Erdély. Annyi minden van az életünkben, a magyar egyetem kérdése, az életnívó, a gondok, az idegesség, az iskoláink problémája, a kisebbségi sorsunk, a saját magánéletünk és közösségi életünk sok vívódása, annyi mindennel el vagyunk foglalva: a saját magunk külön népszámlálásával és vendéglátásával, és közben kihull az életünkben járó Jézus. Pedig zörgetnek ajtón és ablakon, és a harangok sokszor sólnak, és mint ahogy akkor Mária és József háta mögött Jézus állt, a sokszor helyet nem kapó egyház háta mögött is, a pusztaságba zúgó harangok háta mögött is, a karácsonyra hívogató harangok háta mögött is Jézus áll, és bejönni készül. Vajon nem felkészületlen „város” Erdély? Vajon nem felkészületlen „város” sok-sok

családi otthon? Ahol lehet, ott karácsonykor megterítik az asztalt, és lehet, hogy karácsonyfa is van, és a szívek mégis üresen maradnak. Felkészületlen „város” az a nép, ahol Isten gyalázása folyik, ahol az alkoholizmus hódít, ahol megölik a születendő gyermeket, ahol boldogtalanság van. Egész Európa felkészületlen „város”, és az egész emberiség felkészületlen „várossá” vált. A felkészületlen városban az őt be nem fogadó házaktól Jézus továbbment. Mi lenne velünk, ha tőlünk is továbbmenne és Erdély Jézus nélkül maradna, és a jövődönk Jézus nélkül maradna?

Mária és József nem akarták, hogy Jézus nélkül maradjon Betlehem. A Dávid házából valók voltak, az ő családjukból kellett hogy megszülessen a Megváltó, a Dávid városában. Az angyal híradása is ott égett a szívükben. Tudták, hogy ez a kötelességük: akármi áron helyet készíteni Jézusnak egy felkészületlen városban.

Ez a mi dolgunk is, kedves testvéreim. Egy felkészületlen világban, egy egészen más arculatú társadalomban helyet készíteni Jézusnak. Az otthonunkban, a gyermekeink szívében, a társunk életében, az erdélyi jövődönben, a népünk életében helyet készíteni Jézusnak. Erdélyi falukat akar felkeresni, ott akar lenni a nagyvárosok zajában, meg akar születni a békétlenségünkben, hogy belőle békesség legyen, a reménytelenségünkben, hogy belőle reménység váljék, az erőtlenségünkben, hogy általa erőt kapjunk a széthúzásunkban, hogy megtanítson bennünket összedobbanó szívvel, egymás kezét fogva együtt dolgozni és jövődöt teremteni. Ez a mi feladatunk: ami Mária és József egykori szent feladata volt, a jövődő számára helyet készíteni Jézusnak, aki meg akar születni egész Európában és az egész világon, de igazán meg akar születni Erdélyben is és a mi népünk szívében is. Ezért karácsony a Dávid házából valók ünnepe. Azoknak az ünnepe, akik nem adják fel a helykészítés harcát és a jövődő reménységét. Akik a szívük alatt, a szívükben hordozzák Jézust és tudják, hogy ő elengedhetetlenül bele kell szülessen a jövődöbe is, hogy megtartatásunk legyen.

Ott voltak már Józsefék Betlehembben, hogy a rendelet szerint beiratkozzanak a maguk városába. József is azért ment, hogy beirattassék Máriával. Most is van a világon egy nagy beiratkozás.

Mindenki beiratkozik a maga városába. Mindenkinnek színt kell vallania karácsonykor, hogy hová tartozik, kinek a tulajdona. Nekünk is színt kell vallanunk. Istené vagyok és vele élek, vagy istentelen vagyok és nélküle élek? Vagy mégis a Jézusé akarok lenni! Azt akarom, hogy a szívemben, otthonomban, az életemben ott legyen, vagy pedig bezárom előtte az ajtót? Színt kellett vallani akkor is és régen is, hogy ki vagyok, mi vagyok, honnan származom, hová tartozom, és vállalni kellett Dávid házának örökségét.

Józsefék vállalták. Nekünk is vállalnunk kell. Karácsony egy szent nagy népszámlálás is, amikor immár nem Augustus császártól adatik ki az összeírás parancsolata, hanem az örökkévaló istentől. Karácsony a színvallás ünnepe is, aki a Dávid házából való, aki a Jézusé, annak szólnia kell: itt vagyok, hazajöttem, a tiéd vagyok, Uram, veled akarok élni egész életemben, a tied a családom, a jövődöm és az én bűnös nyomorult szívem is.

Betelnek a napok, mint ahogy beteltek akkor is a Jézus születésének napjai. És mielőtt megszületett volna, helyett kellett találni Jézusnak. Lezárult az Ószövetség és kezdődött az Új. Istennél határidők vannak. Az emberiség életében ott volt a határidő, amikor beteltek Jézus születésének napjai. A nemzetek életében is határidők vannak. A családok és az egyének életében is határidők vannak. Isten rátette a kezét a világtörténelemre, és azt mondta: most valami új kezdődik. És jött a keresztyénység. Isten ráteszi a kezét a mi szívünkre is, és azt mondja: most, mert azt akarja, hogy valami új kezdődjön, valami szerinte való szép és igaz élet. Nekünk figyelniünk kell Isten betelő idejére, mert ha elkéssük, utána már lehet, hogy nem lesz lehetőségünk őt követni igazán.

Mária bepólyálta a megszületett Jézust. Valahonnan hazulról hozta magával a pólyarongyot. Mi magunkkal hoztuk-e? Sok békételenségünkben a békesség szép fehér pólyáját? Sok csalódásunkban az örök reménység ruháit? Mi hoztuk-e bűnünk ellenére az Istenhez való vágyakozásunkat és a Jézushoz való hűségünket? Mi hoztuk-e a megtépett Erdély rongyait? A még megmaradtakat, amivel bepólyáljuk a mi Jézusunkat, hogy örökké velünk maradjon, hogy Erdély is az ő jászolbólcsője legyen.

Jézus születése pillanatában valami csodálatos nagy átváltozás történt. A világ legszébb templomává lett a betlehemi istálló. Jézus közelében, Jézus megérkezésekor minden átváltozik. A haragból bocsánat lesz; az erőtlenségből erő, a sírásból mosoly s az árvaságból az otthon melege. Ezért karácsony az átváltozás ünnepe is. Sokszor csak egy estére sikerül, egy úrvacsoravételre, és utána szégyenletesen és sajnálatosan visszaváltozunk. De akiben igazán megszületik Jézus, annak nem szabad visszaváltoznia. Aki Krisztus arcát szemlélve átváltozik, a Szentírás szerint dicsőségről dicsőségre jut és az övé marad mindörökké.

Isten adja nekünk ezen a karácsonyon ezt a boldog átváltozást. Ámen.

Id. Kun Árpád
Kolozsvár

Kicsoda ez?

Alapige: Lukács 2,7

E bibliai vers felületes olvasás mellett úgy tűnik fel előttünk, mintha csak egy apróhirdetést betűznénk. Furcsálljuk a tudósítás tartalmát. Hát lehet-e ilyen hiányos egy közlemény? Egy szülőanyáról és egy újszülött gyermekről ad értesítést. Sem az édesanya, sem a gyermek nevét nem közli. Puha bölcső és meleg gyermekágy sincsen. A megszületett csecsemőt az édesanyja egy fából faragott jászolszerűségbe fekteti. Tetőtől talpig egy pólyába bugyolálja. A hajlék, ahol a megszületett gyermek meglátta a világot, nem szülőotthon, de nem is szülői ház. A helyiség lehet a város peremén lábakon álló fedélszerkezet, viskó, kunyhó vagy a háziállatok téli szállására épített istálló vagy éppen a természet erői által keletkezett vagy emberi kéz által mesterségesen kidolgozott barlangodú. Elképedünk, hogy is történhetett mindez. Elszorul a szívünk e hangulatos karácsony ünnepén az ilyen elhagyatottság, szegénység láttán. Mindezeket a hideg emberi érz vagy tudomásul veszi, vagy elnéz felette.

Szálljunk magunkba, és mondjuk vagy énekeljük halkán vagy hangosan a Luther Márton reformátorunk énekét: „Nyílj meg, szívem, lásd meg jobban, Ki fekszik itt a jászolban? Ez a gyermek bizonyára Az Úr Jézus, Isten Fia.”

Igen. Az Úr Jézus Krisztus ilyen szegényes körülmények között született meg, öltött emberi testet értünk, vállalta a bűneink megfizetésének a zsoldját, a kereszthalált, hogy minket, az egész emberi nemzetséget megváltson a kárhozattól és az örök haláltól Isten véghetetlen irántunk való szerelméért.

Jézus földre szállása a mi mennyei Atyánknak még a világ kezdete előtt való örök határozatában gyökerezik. Erről a mérhetetlen szeretetről már hírt adott mindjárt a bűneset elkövetése után, majd a pátriárkák és a próféták által többször is megjövendölte s végül beteljesítette az ő szent Fiában, az időszámításunk első karácsonyán. A mi Jézusunk földünkön való megjelenésére Isten az akkori világ egyik legszegényebb és legeladogottabb országának egyik városkáját, Betlehemet jelölte ki. „De te, Efratának Betleheme, bár kicsiny vagy... belőled származik nékem, aki uralkodsz Izráelen, akinek származása eleitől, öröktől fogva van” (Mik 5,2).

Betlehem Júda országában egy 800 m magas fennsíkon terül el. Itt született Jézus. A Golgota hegyén végezte el a mi Urunk az egyetlenegy engesztelő áldozatát a bűnösökért. A mennyekbe is Urunk egy hegyről, az Olajfák hegyéről emelkedett fel.

Most már tudjuk, hogy ki az a szülő asszony. A lévita családból származó, názareti szűz, Józsefnek a jegyese. Az apának nevezett József királyi család leszármazottja, a Dávid királyi házából. Mária, a jegyes és a vőlegény, mindketten Názáretben laktak. A Szentlélektől fogantatott Mária az angyal utasítására születendő gyermekét Jézusnak kell hogy nevezze. A mikeási jövendölésnek, hogy a Messiásnak Betlehemben kell megszületnie, Isten a pogány római császárt használja fel, hogy örök isteni végzése beteljesedjék. Éppen Jézus születése előtt kiadta az országos parancsot, hogy az általa tervezett népszámlálásra kinek-kinek a maga születési helyén kell jelentkeznie. Sem Mária, az áldott állapotban lévő szűz, sem József nem szállt szembe Augustus császár megmásíthatatlan rendeletével. Az az út megviselhette a szüléshez közel álló Máriát. A rokonságból senki sem fogadhatta be őket, mert minden szálláshely el volt már foglalva. Igénytelen létükre meghúzódtak a már fent említett kunyhóban vagy istállóban. Az is isteni végzés, hogy Jézus születésének a napja a pogányok ünnepére, a téli napforduló napjára, december 25-re essék. E naptól kezdve a természetben rövidülnek az éjszakák s a nap-pali viláosság megnyúlik. Ő a világ világossága (Jn 8,12). Tamással mi is boldogan felkiálthatunk: „Én Uram és én Istenem” (Jn 20,28). Ki is ez a karácsonykor megszületett Jézus nekünk? Békesség Fejedelme (Ézs 9,6); az Élet Fejedelme (ApCsel 3,15); az élő Kenyér (Jn 6,51); a Próféta (ApCsel 3,21); a Főpap (Zsid 3,8); a Királyok Királya (1Tim 6,15); a Megtartó (Ézs 60,16); a Messiás (Dán 9,25); a Mindenható (Jel 1,8); a megváltó (Jób 19,25), az örök élet (1Jn 1,2); a Szószóló (1Jn 2,1); a Pásztor (Ez 34,23); az uraknak Ura (Jel 17,14); az Üdvözítő (Fil 2,11); a Világ Üdvözítője (Jn 4,42); a Váltóság (1Tim 2,6); az Alfa és az Ómega, a Kezdet és a Vég (Jel 1,8).

Hálaadással kérjük Kecskeméthy István költő és teológiai tanár versével:

Jer, jer, szüless még itt, szívemben
Mint karácsonykor Betlehemben,
Dicsőség és béke nagy Királya,
Szegény szívemnek gazdagsága.
Ámen.

Orbán János
Marosújvár

Az ajtó

Alapige: Jelenések 3,20
Bibliaviasítás: Lukács 12,35–38

Nincs helyed Jézus számára?
Nézd, az ajtó előtt áll.
Arra vár, hogy bebocsássad,
Tárd ki szíved Néki már!

Így kezdődik az a szép evangéliumi ének, mely minden bizonnyal a felolvasott Ige alapján keletkezett. Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek! Nem megdöbbenő: Jézus az ajtó előtt, tehát az ajtón kívül. Kívül a gyülekezeten, kívül a családon, kívül a szíveden. Ez a legkeservebb állapot az ember számára. Ebben sínylődik a mai világ, sok gyüle-

kezet, ez a nyomorúsága nem egy családnak, ezért vész el annyi ember élete! Igen, mert kívül van rajta Jézus, s így nincs benne Isten.

Vagy nem igaz, amit mondok? De nem is én mondom, hanem maga Jézus. Ő íratta le először János apostollal a laodiceai gyülekezet számára. Azóta lett figyelmeztető és biztató is egyben ez az Ige. Most ti hallgassátok úgy, mint akiknek a szívének kopog, mert így igaz. Jézus kér bebocsátást életedbe, családotba, ebbe a gyülekezetbe. Ezt vedd észre!

Az Ige így kezdődik: Ímé. Azt jelenti: itt és most. Nem tegnap, nem is holnap. Az ímé: a számodra most felkínált alkalom. „Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket!” (Zsid 4,7) Pál apostol pedig azt írta az efézusi híveknek: „Áron is megvegyétek az alkalmatosságot!” (Ef 5,16) Éljetek az Isten által felkínált lehetőséggel! Mint a jerikói vak, aki éppen akkor kiáltott, amikor ott ment el az Úr, vagy mint Zákeus, aki látni akarta őt, és odament, ahol Jézus elmenendő vala (Lk 19,3).

A te helyzeted ezeknél sokkal előnyösebb. Amikor Jézus azt mondja: Ímé, az ajtó előtt állok, ez azt jelenti: Én jöttem hozzád. Én várok reád. Vedd észre, hogy mekkora isteni kegyelem, hogy Jézus keres téged. Nem is kiáltottál, mint a jerikói vak, nem te akartad látni, mint Zákeus. Ő jött hozzád. Elmehetett volna az ajtó előtt; előtted, a családot vagy éppen az előtt a gyülekezet előtt. Nem tette! Állok – mondja Jézus –, ami azt jelenti: már rég megálltam. Vedd észre, hogy itt vagyok. Hallod: itt van Jézus! Jézus van itt. Nem kellene azonnal felujjonganod, azonnal ajtót nyitnod?

Az ajtó előtt. Mit is jelent ez? Milyen nagyon közel, mégis milyen távol! Az ajtó mindössze néhány centiméter vastagságú deszkalap, mégis választék: az ember és ember között. De az Igéből kitűnik, hogy Jézus és közötted is. Ajtó mindaz, ami elválaszt. Jézustól, ami közte és közötted van. A te életedben ki vagy mi az az ajtó? Az ajtó előtt állok Jézus részéről azt jelenti: egészen közel jöttem hozzád, de azt is, hogy még kívül vagyok, még nem engedél be.

Te beengeded-e Jézust az életedbe, a családotba? Vagy Jézus még mindig egy rajtad kívül álló személy, akit adott esetben szeretnél igénybe venni, de nem tölti be a szívedet, a gondolataidat, az életedet? Ez az Ige Jézus szava, amely komoly önvizsgálatra hív.

Az ajtó előtt állok és zörgetek – mondja Jézus. Jézus kopogtat a szíveden, éppen most, éppen ezzel az Igével: Az Ige nem egyéb, mint Jézus kopogtatása. A zörgetés, a kopogtatás azt jelenti: itt vagyok, kint vagyok, engedj be! Jézus nem akar kint maradni. Ez ugyanis számunkra lenne végzetes.

De ki ez a Jézus? Az „én zörgetek” című énekben megmondja: „Ki a keresztfán érted szenvedett, én zörgetek.”

Még zörget, s ez kegyelem. Beengedheted, s ez számodra drága lehetőség. De ha nem nyitasz neki ajtót, továbbmehet. Ez viszont már a kárhozat kezdete! János evangéliumában olvashatjuk: „Valakik pedig befogadják őt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek” (Jn 1,12). Jézus nem önmagáért zörget, hanem érted. Téged akar megnyerni, mert téged kell mássá tennie. Belőled, bűnös emberből, isteni gyermeket akar teremteni, ezért zörget.

Az ő zörgetése nem erőszakoskodás, hanem figyelmeztetés. Ő senkihez sem tör be. Ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz. Ha megnyitja! Az ajtó tehát nemcsak akadály, amivel ki lehet rekeszteni valakit, hanem lehetőség is, hogy valakit beengedj. Az ajtó bejártat is. De az ajtót neked kell kinyitnod. Nagyon szép, ahogy az Énekek énekében olvassuk: „Én elaludtam, de lelkemben vigyázok, és ímé az én szerelmesemnek szava, aki zörget vala mondván: Nyisd meg nekem, én hűgom, én mátkám” (Énekek 5,2). Igen, a te szerelmesed, aki téged a legjobban szeret, aki életét is kész volt odaáldozni érted, ő zörget. Szabad-e tétováznod? Várakoztathatod-e őt? A

legnagyobb, az örökkévaló, az isteni szeretet alkalmát szalasztod el, ha nem nyitsz neki azonnal ajtót.

Az biztos, hogy te nem szeretted, nem szeretted úgy, mint ő téged. Lehet, hogy éppen az iránta való hűtlenséged rémül meg az ő kopogtatására. Az eltékozolt, a felületesen vett vagy éppen kikacagott isteni szeretet félelme ijeszt. Vagy éppen most alkalmatlannak talárod. Miért éppen most zörget, amikor olyan rendetlenség van a lelkemben, civakodás, szeretetlenség a családban, széthúzás a gyülekezetben?

Nem örülünk a vendégnek, amikor rendetlenség van a házban. Talán azért rettentél meg az ő zörgetésére. Ő nagyon jól tudja, mennyi rendetlenség van valamennyiünk életében. De nem azért zörget, hogy rajtakapjon, hogy szemrehányást tegyen, hanem hogy elrendezze, amit sem én, sem te, sem mi együttesen rendbetenni nem tudunk.

Bizonyosan vannak, akik nem hallják meg az ő szavát. Vagy nem akarják, vagy lelkileg elalusznak, vagy veszekednek, vagy szórakoznak, vagy vigadoznak. Jeremiás próféta által így panaszkodik az Úr: „Szóltam hozzád, amikor jól volt dolgod, de azt mondtad, nem hallom.” Ifjúságodtól fogva ez a te szokásod, hogy nem hallgatod az én szómat!” (Jer 22,21). Ki tudja, hány éve vagy évtizede zörget az ajtódon. Isteni csoda, hogy még mindig van türelme. Meghallottad?

Hallani és meghallani két különböző dolog. A világban sokkal többen hallják az Igét, mint ahányan meghallják. A meghallás már az engedelmesség kezdete. Az így befogadott Ige már munkálkodik az ember szívében. Ha valaki meghallja az én szómat, ez sokkal többet jelent, mint végighallgatni egy prédikációt. Meghallani a Jézus szavát azt jelenti, hogy megérted Jézus személyes megszólítását, megérted, hogy Jézus éppen téged szólított, és rájössz, hogy válaszolnod kell. A be- és elzárkózás is válasz, de elutasító válasz. Sokan utasítják el ma is Jézust. Nem nyitnak neki ajtót, éppen neki nem. De ha valaki megnyitja az ajtót, tehát kitarulkozik Jézus előtt, beengedi nem csak magához, hanem magába, akkor annak az embernek az életében csodálatos változást visz végbe Jézus. Így mondja: bemegyek ahhoz.

Igen sok keresztyén azt gondolja, hogy az a legnagyobb csoda, ha ő szívet nyit az Úrnak. Az biztos, hogy döntő jelentősége van ennek az emberre nézve. Mégsem az a legnagyobb dolog, ha valaki megnyitja az ajtót, hanem az, hogy az ilyen emberhez bemegy maga az Úr. Az, hogy Jézus lép be, vele Isten foglal helyet az életedben.

Egy alkalommal egy egészen elhagyott öregasszonyhoz kellett úrvacsorát vinnem. Amikor az ajtón beléptem, orrfacsaró bűz, elképzelhetetlen mocskok fogadott. Nyitva kellett hagynom a szobának nem nevezhető kicsi helyiség ajtaját, hogy egy kis levegő áradjon be, hogy lélegezni tudjak. Az ágya mellett egy utálatosan mocskos széket kaptam. Arra kellett tennem a kicsi úrasztali terítőt s a szent jegyeket. Ilyen körülmények között adtam neki úrvacsorát.

Mit talál Jézus, amikor bemegy egy emberhez? Belsőleg, lelkileg talán sokkal kétségbeesettebb, szennyesebb állapotot mint amelyet külsőleg én találtam az említett öregasszonynál. De Jézus senkit – aki őt beengedi – meg nem utál. Sőt Jézus asztalt terít és vele vacsorál. Ő terít asztalt, nem te, és örök életre tápláló eledelt ad: magamagát. Ez az én testem, mely éretted töretett meg a keresztfán, és ez az én vérem, amely megtisztít téged. Az a kenyér és az a bor csodálatos isteni eledel, amelyet Jézus szolgál fel néked.

Ha valaki Jézus zörgetésére megnyitja az ajtót, Jézussal együtt beleárad a Szentlélek tiszta levegője és a belső sötétséget elűzi az ő világossága. Igaz, hogy így még jobban meglátszik a rendetlenség, a mocskok, a szenny, a bűn. De aki őt befogadja, annak lelkét Jézus megtisztítja. Kitararít belőled mindent, ami Isten gyermekeéhez nem illő. Ahová ő bemegy, ott a sötétséget és tisztátalanságot, a bűnt isteni fény és tisztaság váltja fel az ő megbocsátó kegyelme által. Ott békesség tölti be a lelket és új élet kezdődik, mely Isten szerint való. Erre van szükséged neked, családodnak, a gyülekezetnek, a mai világnak is.

Mit ígér Jézus? Vele vacsorálok. Ez azt jelenti, hogy Jézus vállalja a közösséget az ilyen bűnössel, veled. Az ő számára ez a vele vacsorálok: megalázkodás. De az „ő és énvelem” számodra felmagasztaltatás. Megbocsátó szeretetével magához ölel, isteni közösségbe emel. Ez az üdvösség kezdete.

Jézus veled, te övele. Ez a lehetőség áll most előtted.

Bűnös, van-e hely szívedben, fogadni az üdv urát?
Míg a kegyidő jelen van, nyisd meg szíved ajtaját! Ámen.

Ötvös József

Marosvásárhely-Cserealjja

Isten emberszeretete

Alapige: Titusz 3,4

Bibliaalvasás: János 3,16–18

Azt hiszem, mindnyájunkban van egy kérdés: mi újat lehet még mondani 2000 karácsonya után ezen a mai karácsonyon? Pedig ez az ünnep mindig új és mindig szép. Ebben az ünnepben átéljük az angyalok mennyei megjelenését, és attól olyan kedves, meleg és szép ez a nap. Kell ez nekünk! Nagyon kell! Annyi keserű emlék halmozódik fel bennünk az év folyamán, hogy vágyódunk a jóra, a szépre, a kedvességre és melegségre.

Átéljük a pásztorok kivételes karácsonyát. Ők ott a karácsony előtt jelentéktelen emberek voltak. Milyen sokan érzik így magukat azóta is: nem kellene senkinek, nem figyelnek rájuk, talán észre sem veszik őket. Mindenki elfoglalt a nagy nevekkel meg a „befutott” emberekkel, és akkor ott vannak a pásztorok névtelenül. Olyan jó, hogy ők ilyen névtelenek. Azt hiszem, a mai „királyok” is szívesen lennének ezen az estén névtelen „betlehemi pásztorok”.

Átéljük a keleti bölcsek népszerű menetét. Jönnek a távolból, Kelet egzotikus világából, nem alázkodnak meg a heródesi hatalom előtt, de letérdelnek egy újszülött Gyermekek előtt. Kedves, hangulatos és szép történet ez. E hangulatos képek mögött keressük meg azt, ami nemcsak látvány, hanem ami olyan mély és értékes, hogy átfőrtélte az eltelt kétezzer év történelmét. Erről az örök nagy értékről szól, árul el dolgokat ez a mai Ige.

Először folytatódik az „esemény” A tegnap este félezerénel többen éltük át együtt az ünnepi történetet. Szép volt! És most folytatódik, valahogy így: „...megjelent a mi üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete...” Két csodálatos szó: Isten jósága és Isten emberszeretete. Ez jelenik meg itt közöttünk ma.

Isten jósága annyira természetesnek tűnik, hogy az ellenkezőjét nem is mernők ki mondani. Mi csak Jóistenről tudunk. Embereknél már van jó és rossz. A gazdag ifjú ismeretlen ismerősként is így szólítja meg Jézust: jó Mester. Ő pedig válaszában utal a nagy igazságra: egyedül csak Isten jó. Mai Igénket az új fordítású Bibliából olvastam fel, mert olyan szép és megkapó szókapcsolat ez – emberszeretet. Ez itt isteni tett, de egyben emberi hivatás is, ami a jézusi tanításban majd így fogalmazódik meg szó szerint: szeresd felebarátodat.

A karácsony eseménye Isten jósága és emberszeretete, az ünnep pedig ennek átélése. Isten jósága ott, Betlehemben való megjelenése és szeretete az, ahogyan egy éjszakai beszélgetés egyetlen mondatában megfogalmazza Nikodémusnak: úgy szerette Isten ezt a világot, hogy egyetlen Fiát adta érte. Ez nemcsak a nagypénteki áldozatos szeretet, hanem a karácsonyi is, hisz az is áldozat volt az ő részéről, hogy vállalta az emberi lét felvételét és hordozását. Áldozatot pedig csak az vállal, aki jó és aki szeret.

Volt egyszer egy nép, amely a körülötte élőkől nagyon különbözött. Más volt a szokása és nyelve, más volt hitének gyakorlása. Ezt a népet sok oldalról támadták, sőt a filiszteusok belülről is bomlasztották. Emberileg már úgy nézett ki, felőrlődik másságában, egyedüliségében lassan megszűnik, és akkor fény kísérte angyalszóval megjelent ott Isten jósága és szeretete. Mert abban a Gyermekben, aki előtt letérdeltek a pásztorok és bölcsek, Nikodémusok és Péterek, Máték és Júdások, vak Bartimeusok és Arimátiai Józsefek, abban a Gyermekben Isten jósága és emberszeretete jött el a nekik adott földre.

Volt egyszer egy nép, amely úgy érkezett erre a tájra, hogy nagyon különbözött a körülötte élőkől, szokásában, nyelvében, énekében. Támadták is, sok felőlről darabolták területét, de ezer év keresztyén életformája mutatja: Isten jó és szereti ezt a népet, mert megszületett érte is és benne is.

Van itt egy nép, amely más, mint a körülötte élő, más a temploma, zsoldára és nyelve, de itt él és ünnepel, elcsügged és talpra áll, szomorkodik és örül, érzi sokszor, hogy egyedül van itt. Es akkor megjelenik Isten jósága és szeretete. Mert ebben a Gyermekben, aki előtt letérdelt a zsoldárfordító Szenczi Molnár Albert, négyszáz év lelki olvasmányát adó Károli Gáspár, tudós Bod Péter és imádkozó Árva Bethlen Kata; ebben a Gyermekben, aki az este csak Marosvásárhely tíz református gyülekezetébe és sok más közösségébe életet, mosolyt, békeséget hozott, Isten jósága és emberszeretete jelent meg.

Lesz itt egy nép, amely később is más lesz: nyelvében, énekében, ünnepében és szokásaiban. Azt hiszem, addig lesz itt ez a nép, amíg Isten jósága és emberszeretete jár közöttünk, amíg Jézus születésének csodájára elindulnak a keleti bölcsek alázatával keresni őt, és amíg hódolni tudnak előtte a pásztorok engedelmességével és alázatával.

Az ünnepre készülve olyan sokszor hangzott el az ígélet: Isten meglátogatja, megkezesi népét. Ez az ígélet éltető erőként kísért és vezetett, ez az ígélet volt az az erő, amely a betlehemi pásztorok járását igazította, és amikor ott álltak, látták az Isten jóságát, hogy az ígélet beteljesedett, valóra vált. Úgy jelent meg, ahogy ígérte, és az ottlévők felkiáltottak: „a Jóisten” és az ő szeretete jött a földre. Azután visszafordultak, dicsőítették és magasztalták Istent, mert látták, hogy minden úgy van, úgy történt, ahogy ígérte. Ezek mind az evangélium szavai.

Mennyire megszépülnek a karácsonyi szereplők, mert a jóság és szeretet forrásánál állnak. Mennyire kedvesek lesznek a keleti bölcsek, mert ők a megjelent isteni üdvözítő kegyelem jászlánál borulnak térdre és hozzák a hódolat kifejező ajándékát. Mennyire boldogok, akik keresik és megtalálják a jóság és szeretet örök forrását. Ez pedig nem egy pusztába kiáltó szó, nem egy sóvárgás a nagy ismeretlen felé, nem egy képzeletbeli romantikus vágy, amire azt mondjuk: de szép és milyen jó lenné – és ez nem egy álomvilág, ami a felébredés után eloszlik. Ez valóság! Isten üdvözítő kegyelme megjelent Betlehemben, a világtörténelem egy pontján. Ott álltak a tanúk. Ott voltak előttük hűs-vér valóságában, titokzatos, de csodálatos megfoghatóságában Isten jósága és emberszeretete.

Ez az ünnep nem más, mint ennek a csodának, ennek a titoknak a megélése és megfogalmazása. Mindenik megfogalmazásban benne van az átélés is. János, a szeretett tanítvány, ezt így éli át és adja vissza: „Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét” (Jn 1,14). Lukács, az evangélista, a következőképpen mondja el: „Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus a Dávid városában” (Lk 2,11). A nép ajakán fakadt és azóta is szálló énekben pedig így ismétlődik évente: „Megszületett megváltója a bűnös világnak.” Egy felső-ausztriai faluban, ahonnan a nagyvilág felé elindult a karácsony hangulatát hordozó közismert ének, minden évben „Csendes éjjel” ünnepelnek. A költő ünnepi verse is megszólal most:

A legdrágább ajándékot
Isten adta nekünk:
megszületett a Megváltó,
örök üdvösségünk.

Pál apostol pedig egy levélben üzeni szerte a világra: „megjelent a mi üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete...”

Éljünk hát naponként ebből a jóságból és szeretetből, és gyakoroljuk naponként ezt a jóságot és szeretetet! Ámen.

Berde Mária

Gyermekdal

Isten egyszülötte
Hála, hogy születél,
Hogy mennyei sorból
Szegény gyermek lettél.

Oda száll ma lelkünk
Istállód fölébe,
Hol szalmán érkeztél
Baromnép körébe.

Édes szülőanyád
Rongyokban melenget,
Tehénkéek szájából
Kis tested fölenged.

Szolgálnak a barmok,
Szolgál angyalsereg,
Csak az emberek közt
Nincs megszálló helyed.

Álmodra vigyázó
Pici angyalokkal
Mi is megszolgálunk
Altató dalokkal:

„Dicséret, dicsőség,
Amért megszülettél,
S minden földi gyermek
Kistestvére lettél!”

A Genezáret partján

Walter Lüthi

Isten igéje tűz

Valójában feszültség van a között, Aki hatalommal szólott, és az írástudók beszéde között, feszültség van maga a Szentírás szavai között és a mi prédikációink szavai között. Aki ezt a különbséget nem érzi, annál valami nincs rendben. Há valaki, aki az ige szolgálója és nem alkalmas arra, hogy ezt a különbséget felvállalja, jobb, ha felhagy ezzel a szolgálattal. Ez a különbség ugyanis az igehirdető emberi mivoltából adódik.

Mint igehirdetők is tulajdonképpen emberek vagyunk, és nem csak akkor, amikor már lejöttünk a szószékről. Az igehirdetőnek is joga van arra, hogy ember legyen. Az anyag azonban, amellyel tevékenységünk rendjén dolgozunk – Isten szava –: tűz. Krisztus azért jött a földre, hogy a tüzet meggyújtsa. A mag, amelyet a szántóföldbe vet, tüzes. Mi emberek azonban irtózunk a tűztől, s ez így jobb is, mint ha játszanánk vele. Veszélyes a tüzet kézbe vagy éppen a szájba venni! Amikor Isten igéjével foglalkozunk, a legtisztább „tűznyelővé” kellene lennünk, ámbár azok sem vagyunk. Mégis milyen könnyen megesik velünk, akiknek ezt a tüzet a gyülekezetnek tovább kell adnunk, hogy téves megítélés alapján nem csak a hallgatóságra való tekintettel, hanem a saját testünkre való tekintettel úgy teszünk, mint az az édesanya, aki még pár percig vár a forró cuclis-üveggel, amíg az a száj hőmérsékletére lehül, vagy aki a forró kását addig fűjja, amíg az langyos lesz, s így már a gyermek számára is fogyaszthatóvá válik.

Ez a mi legnagyobb igehirdetői gondunk, hogy számunkra Isten tüze mindegyre túl forró, s ezért mi azt lehűtjük, megfűjjük, hőfokát lecsökkentjük. Így azonban meghamisítjuk Isten igéjét, talán nem szántszándékkal, hanem inkább emberi gyengeségből és a reánk bízottakra való tekintettel. Ez a fajta hamisítás ott lapulhat a mi komoly, stílusszerű és igazhitű prédikációink pelenkái mögött éppúgy, mint a liberalizmus puha gyermekruháskái mögött.

Így romlik meg Isten igéje a mi prédikáló emberi szánkban. Ezért ha nem is az egyetlen, de mégis az egyik legfontosabb igehirdetői feladatunk az kell hogy legyen, hogy kezünkben a vetőmag tüzes maradjon, és hogy Isten igéje közöttünk úgy hirdettesék, hogy az égessen és „világítson mindazoknak, akik házban vannak”

Ford. Jenei Tamás

Gyülekezeti énekiskola

Berkesi Sándor

Debrecen

199. dicséret

„Quem pastores” kezdetű XIV. sz-i himnusz.

1. Jöj je - tek Krisz - tust dí - csér - ni,
Bí zó szív vel hoz zá tér - ni,
É ne - kek kel zeng ve kér - ni,
Krisz tus né pe, jöj je - tek.

2. Bűn, pokol már búban éljen, Ördögöt hadd ölje szégyen, Üdvösségünk szent ölénben Már levetjük mind a bűt.

3. Küldte Őt az Úr kegyelme Öröklétre, győzelemre, Hogy szívünket felemelje Boldogságos ég felé.

4. Irgalommal szánva minket, Nagy jósága ránk tekintett, S ördögcsalta bús szívünket Mennymagasból látni jött.

5. Áldott óra, boldog óra, Nagy hitünknek meghozója, Ajkunk zengő hálaszóra Nyílik, édes Jézusunk.

6. Jászol-ölben drága Gyermekek, Ég felé vigyen kegyelmed, Hol dicsérve énekelnek Édes hangú angyalok.

Paul Gerhardt, 1607–1676

F.: Áprily Lajos

A dallam régi énekes hagyományhoz kötődik. A XIV. század óta él a németek között szentestén egy dramatizált, felelgetős ének tradíció. Eleinte kolostorokban és latinul folyt a kántálás, később a gyülekezetekben is és nemzeti nyelven. Énekünk talán a legnépszerűbb dallama ennek a máig élő szokásnak. „Menjünk el mind Betlehemig, és lássuk meg e dolgot, amelyet az Úr megjelentett nekünk” (Lk 2,15). „Jöjjetek el, örvendezzünk az Úrnak, vigadozzunk a mi szabadításunk köszikláján” (Zsolt 95). Bizonyára ez a két igazságszó ihlette meg Paul Gerhardt német protestáns énekszerzőt, amikor ezt az énekszöveget készítette. A magyar fordítás Áprily Lajos költő remeke. Háromszólamú feldolgozásomat szeretettel adom közre gyülekezeti vegyes karainknak, ifjúsági énekes csoportjainknak és azoknak a családoknak, ahol szentestén több szólamban is megszólalhat a Gyermekek Jézus születését köszöntő örvendező ének.

Az esztendő fordulóján

Darányi Lajos

Az óév utolsó estéjének homiletikuma

Nem az üdvtörténettel kapcsolatos ünnep, hanem áldott alkalom és lehetőség az Ige hirdetésére. Ilyenkor tömött templomok vannak. Még a nagy templomkerülők is ott vannak. Önmérséklet kell, hogy ezek felé fordulva ne ez legyen az alapige: „Mérges kígyóknak fajzatai! Kicsoda intett meg titeket, hogy az Istennek elkövetkezendő haragjától megmeneküljete?” (Mt 3,7) Missziói alkalom ez, mint a temetés. Ne azokat szidjuk hát össze, akik máskor nem jönnek, hanem szóljon az Ige.

A mulandóság ilyenkor mélyen érinti a lelkeket. Megérzi mindenki, hogy hiába tépi össze a naptárát és hiába töri össze az óráját, az idő halad és veszedelmesen közeledik a sír. Legyen ez a mulandóságérzés kellőleg kihasználva. Ne azzal akarjuk ezt a félelmet, a halál szelét eloszlatni és felfogni, hogy azonnal a mennyről, az üdvösségről beszéljünk. Nem csak meghalni kell ahhoz, hogy az ember üdvözüljön. Ha csak meghalni kellene hozzá, akkor mindenki meghal. Ez előtt előbb élni kell, hittel kell élni. A halálfélelmet, a mulandóság felett érzett félelmet ne oszlassuk azonnal, hanem inkább még fokozzuk. Mondjuk el, hogy nem csak arról van szó, hogy elmúlik valami, a földi élet, hanem arról van szó, hogy ez után a halál után a kárhozattal következhet. Ítélet jön, számot kell adni. És a mi életünk úgy, ahogyan azt mi az elmúlt évben is éltük, csak kárhozatra méltó lehet. Tehát a bizonyos, az érzett, a szomszédságunkban lévő halál után nem a semmi, nem az enyészet, nem a megsemmisülés következik. Az nagyon kényelmes lenne. Az a hitetleneket nagyon megnyugtathatná. Hanem a megérdemelt kárhozattal, a soha véget nem érő gyötremmel, a kilátástalan nyomorúsággal következik. Félni kell. Csak rettegni lehet.

Amikor ezt a félelmet érzi a lélek, akkor jön a megnyugtató. Megnyugtató csak azt szabad és csak azt lehet, aki már fél, aki retteg. Ekkor jön Krisztus hirdetése. Van menekvés, van út, van lehetőség arra, hogy megszabaduljon a lélek a kárhozattól. Krisztus a menekvés, az út, az egyetlen lehetőség. Valaki védelmébe vehet az ítéletkor és megigazíthat. Ez Krisztus.

Az ítélet és az ítéletkor védelmébe vevő Krisztus hirdetése ilyenkor nyitott szíveket talál.

Óesztendő estéjére

Jánossy László
Balázsfalva

Jöjjetek, ti megfáradtak...

Alapige: Máté 11,28–29

Ó, mily rövid ez az élet! Ragad minket az idő,
Íme, ismét már odalett Életünkben egy esztendő

Illetve még egy kevés idő van hátra, hogy az 1999-es év is tovaszálljon a többi után. De mielőtt tovaszállna, a mi mennyei édes Atyánk, Istenünk az ő Fia által még egyszer szólni akar hozzánk. Ezért idehívott magához minket. Egészen pontosan azokat hívja

magához Jézus, és azokhoz szól itt, akik a múltfélben lévő esztendőben az élet küzdelmeibe belefáradtak, mert meg voltak terhelve. Azért hívja az ilyeneket magához, hogy megnyugtassa őket.

Testvérem! te, aki itt vagy, ha úgy érzed, hogy egy hosszú esztendő alatt megterhelt az élet, mert nap mint nap reád nehezedett: a mindennapi gond, szenvedés... ha súlyos keresztként nehezedett rá szívedre, lelkedre: a gyász, fájdalom, a bánat – vagy a bűn; s ha úgy érzed, hogy a teher cipelésében elfáradtál – úgy örvendező szívvel halld meg, halljátok meg az Úr hívását, amivel éppen téged, éppen titeket hív magához még ebben a telőfélben lévő esztendőben: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan...” Úgy, ahogy az ének-költő mondja:

Ti, kiket az élet terhel, Aggasztanak a bajok,
Kebletekből este-reggel Szállnak nehéz sóhajok;

– halljátok meg még az idén ezt a drága evangéliumot, hogy

Sorsotok bár mostoha, Isten nem hagy el soha;
Jöjjetek, ti megfáradtak, ...
Kiket nyom a vétek súlya, A bűn miatt betegek
Azokat is Jézus hívja: Megterheltek, jöjjetek!

E mai szent Igén át Jézus hív magához és éppen minket, akiket megterhelt az elmúlt év sok-sok nehézsége, természeti csapások, a mindennapi élet, az infláció sok-sok nyomorúsága. Szavában benne van az is, hogy miért hív magához: azért, hogy megnyugtasson minket! Ugye, testvéreim, hogy valóban jó volna testileg-lelkileg megpihelve indulni az új esztendőbe: új reményekkel, új életkedvvel – az új küzdelmek felé.

*

Ha megfigyeltük az Igét, hallhattuk, hogy éppen ezt akarja az Úr is! Azt ugyan nem ígéri, hogy az új esztendőben nem lesz teher a vállunkon, hanem ehelyett arra tanít meg, hogy miképpen lesz elviselhetőbb, könnyebb a teher! Lehet, hogy különösen hangzik, de nem úgy lesz könnyebb, ha letesszük akár egy részét is annak, hanem úgy, ha még felveszünk valamit magunkra: „Vegyétek fel magatokra az én igámat.” Jézus itt a mindennapi életből vett képpel teszi érthetővé mondanivalóját. A régi időkben a vízhozóhoz használtak egy bizonyos görbe fát, amit vállukra vettek az emberek, elül és hátul egy-egy vedret vagy korsót akasztva arra a fára. Ezt a fát nevezték: „igának”. Így könnyebb volt a vízhordás. Az „iga” tehát egy olyan eszköz volt, ami megkönnyítette a teher hordását mindamellett, hogy annak is volt egy bizonyos súlya. Így kell nekünk is valamit magunkra venni, ami mindamellett, hogy egy plusz teher, mégis megkönnyíti addigi terheinket.

Most egy pillanatra gondoljunk arra, hogyan is hordozzuk a mi terheinket? Sokszor zúgolódva, panaszkodva, keseregve, máskor szitkozódva, Istent káromolva! A Jézus által ajánlott könnyítő eszköz, vagyis az a bizonyos: „iga” ez: „tanuljátok meg éntőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok, és nyugalmat találtok a ti lelketekben”. – Más szavakkal mondván, a sokszori zúgolódás helyett: a „szelídség és alázatosság” ad nyugalmat. Jó megtanulni, hogy valóban akinek az élet nyomorúságai között vagy azok ellenére is szelíd és alázatos a szíve – az könnyebben hordozza az élet terheit. Az élet sok nehézsége, terhe az inflációs nyomorúságtól kezdve el egészen betegségeink terhéig megmarad, vagy talán növekedve nehezedik reánk a közelgő új esztendőben is, de

könnyebb lesz annak hordozása az olyan ember számára, aki Jézus tanítása szerint vele jár, mert annak a lelke önála újra és újra nyugalmat talál.

*

Kedves testvérem! Hadd kérdezzem meg még egyszer: elfáradtál-e, megterhelt-e az élet ebben múltfélben lévő esztendőben? – Ugye: Igen! Halld meg hát, hallja meg mindenki az Úr szavát: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve – én megnyugosztalak titeket.”

Ahogy eljöttetek most az esztendő alkonyán, jöjjetek az új esztendőben is, hadd találjon nyugalmat lelketek. Ámen.

Újév napjára

Papp Béla

Szántsatok magatoknak új szántást!

Alapige: Hóseás 10,12–13
Bibliaviasás: Zsoltárok 127

Három szó, három parancs csendül fel ebből a felolvasott Igéből, forrón, mint a pásztortüzek pattogása, keményen, mint a kalapács ütése, rohanva, mint a gyorsvonal kattogása: *szántsatok, vessetek, arassatok!* Ebben a három egyszerű parancsban benne lüktet az élet ritmusa, a történelem szívdobogása, nemzedékek élethalálharca. Attól a pillanattól kezdve, hogy az első ember fellépett a történelem színpadára, egészen addig, amíg az emberiség történelmének drámája megérkezik az utolsó felvonásig, ez a három parancsoló szó minden életnek summája: szántsatok, vessetek, arassatok! lehet, hogy néha elhalkul, máskor lázasan ver, mint egy beteg ember bizonytalanul dobogó szíve, de ameddig az emberiség él, ez a három parancs szakadatlanul cseng. Amelyik percben elhal, megállt egy sokáig dobogó szív, lehunyt szemét egy megfáradt ember, kiélte magát egy nemzedék, a világ színpadáról eltűnt egy nép. *Az élet szívverése így dobog: szántsatok, vessetek, arassatok!*

I. *Szántsatok!* – Minden gondolat, filozófia, világnézet és vallás ezzel az igénnyel indul: új szántás akar lenni a világtörténelem ugarán. Valahányszor az édesanya vagy édesapa álmot lát, milyen is lesz az ő gyermekének sorsa, az alig serdülő ifjú terveket sző a jövőre, a tudós könyvei vagy lombikjai között ismeretlen világ titkai, rejtett összefüggései után kutat, mindannyiszor nem történik más, mint ennek az ösztönös parancsnak a megvalósítása: *szántsatok magatoknak új szántást!* Minden élet egy új barázda a világtörténelem szántóföldjén, és minden életet szakadatlanul végigbarázdál ez az egész világ.

Melyek a legmélyebb barázdák a XX. század emberének a szívében?

Végigbarázdálta a világháború. Vér- és könnyeső hullott; névtelen sírokkal, meghasadt szívekkel, megbomlott idegzetekkel lett tele a világ. Győzők és legyőzöttek, öregek és fiatalok lelkébe beleégetődött valami keserű kiábrándulás, és ez a lemondó, keserű szájjal ott él nemzedékünk minden emberének az ajakán.

Azután jött egy másik sötét barázda. *Végigszántotta a nyomor!* Nem azt jelenti ez, hogy eddig nem volt éhes és kivert ember, édesanya, aki nem tudott kenyeret adni síró gyermekének, édesapa, aki hiába verítékezett napestig, duzzadó kar, amelyik munka nélkül hanyatlott le, de jelenti azt, hogy mindez az árnyék óriássá növe és feketévé sötétedve vetődött a XX. század embere elé.

És akit még nem ért utol, aki maga még nem találkozott a nyomorral, annak is éreznie kell, hogy könyörtelen ekéjével keserű barázdát vágott belé a bizonytalanság ekéje, a modern élet egyik legjellegzetesebb vonása. Ma még megvagyunk. Állanak az évezredek falak. Kijut a mindennapi kenyér. De mi lesz holnap? A recsegő világ gerendái meddig bírják? Mi lesz a gyermekekkel, mi lesz az egyházzal, mi lesz a nemzetekkel? És a bizonytalanság nagy kérdőjele még mindig szakadatlanul mélyülő barázda remegő emberi szíveken.

Mindezek előtt és mögött pedig, mint egy éjszakai temetés kísérteties vörös fáklájáról beteg emberek sápadt arcába az istentelenség pernyéjét hordja a szél. Mert mindezek a barázdák nem újak, csak elmélyültek és megsötétültek úgy, hogy ma mindenkinek szembe kell néznie velük. Ezért hangzik ma olyan parancsolóan és határozottan az Ige: Szántatok magatoknak új szántást! Ezekből a sötét barázdákból csak egy menekvés van: szántani helyettük egy mélyebbet! Régit és mégis újat, barázdát, melyet Krisztus szántott az emberi szívek rögös földjébe. Újra felszántani a világtörténelem legmélyebb barázdáját, amelyet bűnnel hordott tele a hitetlenség szele. Újra felfedezni azt a szántást, amelynek lehetőségét próféták jövendölték, megszületését angyalok hirdették, útját vírágyasárnapi hozsánna és nagyapénteki kereszt kísérték...

Szántatok magatoknak új szántást! *Vértől, könnytől, büntől barázdált szíveket, csak az evangélium ekéjének új szántásától gyógyulhatnak meg. Új esztendő pedig csak ott van, ahol egy szívben, egyházban vagy nemzetben ilyen új szántás kezdődött el.*

II. Milyen balga lenne az a gazda, aki felszántaná földjét a legmélyebben szántó ekével, de elfeledkezne a vetésről. Olyan lenne az egész határ, mint egy gondozatlan temető. Ezért hangzik Igénk második parancsszava: „Szántatok magatoknak új szántást és vessetek bele igazságot!” Mert az emberi élet minden mozdulása és cselekvése nem más, mint szakadatlan magvetés. Életünk minden percében láthatatlan kezek szórják lelkünkbe a konkolyt vagy tiszta búzát, és mi egy egész életen keresztül beszédünkkel és hallgatásunkkal, cselekedetünkkel, egész életünkkel magvetés vagyunk mások számára.

Milyen nagy és áldott magvetés az, amikor az édesanya gagyogni még alig tudó gyermekének összekulcsolja a kezét, s az a mosolygó kis gyermek – a te fiad, a te leányod – komoly arccal először utánamondja: Isten... Milyen felejthetetlen magvetés az, amikor egy nyíló szemű gyermek édesanyja vagy első tanítója ajkáról szótagolva és dadogva, de elmondja a Miatyánkot. Milyen igazságra való magvetés az, mikor egy kevés beszédű kemény és nyakas magyar ember a betegágyán imádkozva áldja meg gyermekeit és osztja szét örökségét közöttük, és milyen szörnyű magvetés az, mikor egy kinyíló szemű gyermek imádsága helyett káromkodást tanul az édesapjától, szeretet helyett gyűlölet vésődik szívébe a családban. Mikor az első tapasztalat az, hogy az apja durva az édesanyjához és anyja gyűlöli az apját... Mennyi szent és mennyi megátkozott magvetésnek vagyunk a részesei és vagyunk a széthintői. Mintha mi tapasztalnók csak igazán, hogy milyen sötéten igaz a magvetőnek a példázata. Szeretnők jószággal és igazsággal teleszórni ezt a világot, de éjszakának idején egy láthatatlan kéz bűnnel hinti tele a barázdákat. És a tiszta búza között hatalmasodik a konkoly, igazság magvetése között nő a hazugság fekete kalásza. Világháború borzalmaitól végigszántott szívekben fészket ver a hitetlenség. Nyomortól végigszántott lelkekben tanyát ver a gyűlölet és keserűség. Bizonytalanságban élő emberi szívekben uralkodik a kétségbeesés és reménytelenség.

Ha valamikor, úgy ma magunkon érezzük az Ige parancsát: Szántatok magatoknak új szántást, vessetek igazságra! Háborútól és bizonytalanságtól feltépt szívekbe szórni a hitnek és igazságnak a búzáját. *Gyűlölet és kétségbeesés helyett hittel és szeretettel újratvetni ezt a tövissel és konkollyal teleszórt magyar földet. Vessetek magatoknak igazságra!*

Ez újévi program!

III. *Arassatok kegyelem szerint!* – Mekkora biztatás van ebben. Az aratás nem cselekedeteink szerint, hanem kegyelem szerint történik. Milyen kilátástalan lenne minden emberi élet, ha csak cselekedetek szerint aratnánk. Hogyan verné vissza minden, de minden az ítéletet: „istentelenségnek szántottatok, álnokságot arattatok. Eszitek a hazugság gyümölcsét.” Istentelenség volt a szántásunk, álnokság az aratásunk, esszük a hazugság gyümölcsét, és mégis mindez még nem a végső ítélet, csak nagy figyelmeztetés, nem a halál, csak a betegségre figyelmeztető láz: szántatok magatoknak új szántást, vessetek igazságra, hogy arathassatok kegyelem szerint!

Mínta a magyar közmondás legszebb illusztrációja lenne ez az Ige: emberé a munka, Istené az áldás. És ez az áldás mindig összehasonlíthatatlanul nagyobb, mint az elévített munka! A reánk következő esztendő is újra egy kegyelmi év: még kereshetjük az Urat, életünkkel és munkánkkal belefeküdhetünk egy új magyar honfoglalásba. Új szántás és igazság vetése lehetünk azon a poszton, abban a munkakörben, abban a családban, amelyikbe éppen beleállítottunk.

Lehet, hogy a barázda még görbe és kezdetleges lesz, evangéliumnak és szeretetnek az ekéjéhez durva és gyakorlatlan lesz kezünk. A föld kemény. Gyűlölet szikláit, bizonytalanság szikjét, kétségbeesés homokját, hitetlenség gyepejét kell feltörni: a Sátán szérűjéből Isten szántóföldjévé lenni. De számunkra ez az egyetlen lehetőség, az örök újévi program: szántatok magatoknak új szántást, vessetek igazságra és aratni fogtok kegyelem szerint! Ámen.

Benedek Elek

Karácsonyi ének

Csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok,
Jámbor pásztoroknak utat mutassatok!
Ihol, Betlehemben kinyílt egy szép virág,
Akinek nyílását várta egész világ,
Várta egész világ.

Márvány palotában őt ne keressétek,
Istennek szent Fiát ottan nem lenétek.
Jászol a bölcsője, rongy a takarója,
Barmok rálehelnek, hidegtől ez óvja,
Hidegtől ez óvja.

Ó, szép rózsavirág, virágok virága,
Ki egész világért jöttél a világra!
Bölcsőd hogyha volna, anyád elringatna,
Párnád hogyha volna, szépen elaltatna,
Szépen elaltatna.

Pásztorok, pásztorok, ne szomorkodjatok,
E nagy szegénységen inkább vigadjatok!
Akinek, akinek rongy a takarója,
Abból lesz, abból lesz világ megváltója,
Világ Megváltója!

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaórára

Márkus Jenő

Az egyszeri könnyelműség (Vázlat)

Alapige: 1Mózes 27,38

Ézsau és Jákób történetének az ismeretét feltételezzük vagy elbeszéljük. Kiemeljük, hogy egy tál lencséért adta el Ézsau elsőszülöttségi jogát, a ma szinte elgondolhatatlanul nagy örökséget (minden amerikai örökséggel vetekedő, sőt felülmúló örökséget), és hogy Jákób ilyen olcsón jutott az örökséghez. S végül, hogy az apai áldás elvesztésénél már nem volt könnyelmű Ézsau, de mégis lemaradt.

1. Jákób tette nem volt becsületes, testvéri cselekedet. Szívtelenség, szeretetlenség, kíméletlenség volt; nagyon kihasználta Ézsau éhségét. Nem lehet eléggé elítélni érte Jákóbot.

Ézsau viszont igazán nem volt életrevaló. Csak magával, gyomrával törődött, és egy pillanattért hajlandó volt a legnagyobb árat fizetni, amit csak fizethetett: királyi méltóságát, a vezérségét adta el.

A későbbi történetből tudjuk, hogy Isten megbocsátott Jákóbnak. A kettő közül Ézsaura nem bízhatta a vezérséget, hiszen azt már mint ígéretet eljátszotta. Ézsau kezén minden veszendőbe menne, ha már előre súlyos adósságba veri magát, amit sohasem tud megfizetni.

2. Az áldásnál nem volt könnyelmű. Hogy itt lemaradt, az már Jákób csalásán kívül szomorú sors. Aki egyszer elesik, nem éri utol önmagát.

3. Egy-egy könnyelmű pillanatunk helyrehozhatatlanul súlyos következményekkel fenyeget. Fiatalok egy pillanattért sokszor az egészségüket cserélték el, a maguk és utódaik vérének tisztaságát. Abban a pillanatban, amikor a könnyelmű cselekedetet elkövetjük, nem gondolunk a következményekre. S később, amikor nemvárt és talán meg sem érdemelt kellemetlenség szakad ránk, nem értjük, nem is érthetjük. A múltunk döntően meghatározza a jelent és a jövőt. Most alapozod az életedet. Amilyen fundamentumot raksz, olyan épület kerülhet rá. S ha nem ástál mélyre, építés közben könnyen összedől.

S ha mégis igen könnyelmű voltál, ne felejtse el, hogy az Úr Jézus Krisztus meghalt érted, eltörölte a múltat, új kezdet lehetőségét adta.

Nőszövetségi bibliaórára

Horváth Márta

Buza

Egy találkozás ajándékai

Alapige: János 4,39–40

Egy hosszabb beszélgetés végszavait hallottuk. Jézus egy samáriai asszonnal beszélget, akinek kiderül múltja, jelene. Kiderülnek bűnei, amelyeket nem tagad, mert aki-

vel beszélget, annak hatalmát és szeretetét egyaránt érzi. A Mester újra meghökkenti tanítványait, hiszen egy ellenségnek számító samáriai asszonnyal beszélget. De mint mindig, tetteiben és tanításában következetes: előre sejteti, hogy miként fog terjedni az evangélium, és hogy nem csupán csak egyeseknek adatik a kegyelem és a bocsánat. Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyvből tudjuk, hogy Filep diakónus volt Samáriában az evangélium első hirdetője.

E beszélgetés által nemcsak az asszony és a samáriaiak gazdagodtak, hanem a tanítványok is, akiket Jézus szintén figyelmeztetni akart. Úgy látszik, az irgalmas samaritanus példája nem volt elég számukra ahhoz, hogy megértsék, miképpen gondolja a Mester, miképpen kell a gyakorlatban alkalmazni a felebarát szeretetét. Megdöbbenő, hogy a samáriai asszonynak és a samaritanusoknak, akik az asszony beszédéért hittek, elég volt egyetlen találkozás ahhoz, hogy megértsék a lényegét.

Életünk során sohasem tudhatjuk, mikor találkozunk a Mesterrel: vízért menet a kút-nál, esetleg munkába, iskolába igyekezve, kapálásból megpihenve – nem tudhatjuk.

Mindennapi dolgaink közben nem tudhatjuk, mikor hívja fel figyelmünket arra, hogy már megint nem az éltető víz, a tiszta forrás után vágyakoztunk, hanem megelégedtünk mással: örömpótlékokkal, alkohollal és egyébekkel. Nem tudhatjuk, mikor találkozunk vele, de azt igen, hogy egy ilyen találkozás nem múlik el nyomtalanul. E történet is erre hívja fel a figyelmünket. Arra, hogy miként kell keresztyén életünk kívánatos legyen a körülöttünk élők számára, hogy miként kell élnünk ahhoz, hogy a szavunk hiteles legyen. A Krisztussal való beszélgetés után a samáriaiak nem kérdőjelezték meg az asszony szavát a múltjára hivatkozva, hanem „hittek beszédéért, aki bizonyosságot tett vala”

Krisztus-követésünk olyan kívánatos kellene hogy legyen, mint a friss meleg cipó – említette egyszer valaki. Hiszen csak rá kell gondolnunk, és máris érezzük ennek friss, meleg illatát. A keresztyén ember élete ha olyan, mint a megtört cipőé, akkor a magáéból ajándékozó, önmagát feláldozó életté tud válni.

Kedves testvéreim, mi is találkozni jöttünk ide, a nőszövétségi konferenciára. Találkozni az Úrral és találkozni egymással. Hiszen olyan jó újra látni egymást, új asszonytestvéreket megismerni, tapasztalatunkat egymásnak átadni, egymás hite által épülni. Azt hiszem, mindnyájan elmondhatjuk: „Jó nekünk itt lenni!”

Adja Isten, hogy e mostani konferencián a Mesterrel való találkozásunk olyan marandó, hazatérésünk pedig olyan gyümölcsöző legyen, mint amilyen bizonyosak vagyunk abban, hogy ő nemcsak a konferencia két napján volt velünk, mint egykor a samáriaiakkal, hanem úgy, amint megígérte – velünk lesz mindennap, a világ végezetéig.

Testvéreim, adjunk hálát ezért az életet formáló találkozásért, és dicsérjük őt nap mint nap irgalmas szeretetéért és gondviselő kegyelméért. Ámen.

Esketési prédikáció

Csomay Árpád
Pusztaijak

Az Úrban való örvendezés

Alapige: Filippi 4,4–7

Életetek egyik legszebb napján, amikor nemsokára kéz a kézben elindultok a házasság útján, mindenki igyekszik jó tanáccsal ellátni benneteket. Ilyenkor nem csak a szülők, a nagyszülők, keresztszülők, hanem a többi rokonok, jó barátok és ismerősök mind-mind jókívánsággal látnak el benneteket. Ilyenkor szokták mondani: Nagyon sok bol-

dogságot, vagy hosszú életet, vagy megértést és sok türelmet kívánunk. Vannak, akik sok sikert és szerencsét kívánnak nektek, kedves ifjú testvéreim.

S ha e jókívánságok mögött megvizsgáljuk a szíveket, amelyekből mintegy túlcserdülnek reátok és felétek azok az érzések, melyek e szerető szívekben vannak, akkor azt mondhatjuk, hogy nagyon is természetes és éppen ezen a napon is helyénvaló, hogy ennyi jókívánsággal lássanak el benneteket. Mert ti most a boldogság és öröm tetőfokán, esküvőtök napján lehet, hogy azt gondoljátok, hogy ez mindig így fog lenni. Ám akik e napon kezeteket megfogva vagy átölelve benneteket ennyi jót és örömet meg mindent, ami szép és jó, kívánnak nektek, szóval a házaselet útján egy szakaszt már megjárók tudják, hogy nagyon is szükség van ezekre a jókívánságokra.

Engedjétek meg most, kedves ifjú testvéreim, hogy az Ige kapcsán én is kívánjak nektek valamit. Mert tudjátok, testvéreim, nem véletlen, hogy a polgári házasságkötést az egyházi követi. Ugyanis mit sem érne a polgári házasságkötés az egyházi nélkül, ha nem hangzana el számotokra Isten intő tanácsa, jókívánsága. Sokszor megtörténik, hogy semmi hasznuk sincs az emberi jókívánságoknak, sokszor elszállnak az ember füle mellett, de Isten szava megáll örökre. S most Isten az apostol által éppen egy ilyen jókívánsággal akar megáldani benneteket, hogy az ezutáni házaseletek boldog, megelégedett és szép legyen.

Ha figyelmesen olvassuk Isten Igéjét, nem is jókívánságról van szó benne, hanem egyenesen parancsról. Azt mondja a mindenség Ura az apostol által, hogy „örüljetek...” Lehet, hogy ti most, kedves ifjú testvéreim, lehet, hogy most ez az egész ünneplő gyülekezet arra gondol, hogy ezért jöttünk ide. Hát ilyen parancsot kapunk ezen a napon? Kell-e ezt nekünk mondani, parancsolni? Éppen most? Hiszen enélkül is örvendezünk! A fiatalok és a násznép is mindannyian ezzel az örömmel jöttünk be Isten hajlékába, s alig várjuk, hogy Isten áldása megnyugodjék az ifjakon. Igen ám, de itt az Igében nem akármilyen örömről van szó. Itt az Úrban való örömet akarja nektek ajándékozni Isten szent Igéjének mindenkorai parancsa. Mert örülni lehet a virágnak, amely később elhervad. Örülni lehet a pénznek, ami nap mint nap értéktelenedik. Örülni lehet egymásnak, de vajon holnap vagy egy év múlva, egy évtized múlva nem hervad-e el a sok idegeskedés, küzdelem miatt az öröm eme virága? Azaz a mi emberi örömeink, melyek földi dolgokhoz vagy emberi lényekhez kötődnek, mind-mind mulandók. De az Úrban való örökké tartó. Az Úrban való öröm soha nem múlik el. Miért? Azért, mert az apostol is azt mondja, hogy „az Úr közel”. Nem csak akkor volt közel az Úr az emberekhez, amikor csaknem kétezer évvel ezelőtt a földön volt. Most is közel van. Hozzátok is. Igéje és Szentleke által mindig közel van azokhoz, akik őt keresik. Micsoda ígéret ez a ti számotokra! Az Úr közel... ez azt jelenti, hogy nemcsak ma, nemcsak az örömben, hanem majd a küzdelmekben, a betegségekben, a keresztek hordozásában, majdani gyermekeitek nevelése alkalmával is, no meg az örömeitekben is közel van. Ez majd, el ne felejtsetek, ifjú testvéreim, holnap is és életetek minden napján így lesz valóság. Az Úr közel van! Nem azt mondja az apostol, hogy milyen nagy áldása az az Istennek, hogy gyermekkorotokban veletek volt és szüleitekkel volt. Még csak nem is azt mondja, hogy veletek lesz! Hanem az örök jelenben veletek van, közel van. Lehet vele beszélgetni imádságaitokban, elsírhatjátok fájdalmaitokat neki, hálát adhattok örömeitekért. Lehet őt kérdezni az Igében, amikor nap mint nap olvassátok a Bibliából az ő tanácsát és útmutatását. Az Úr közel van, és éppen ezért lehet őt magasztalni énekeitekkel, hálát adva neki az ő naponkénti gondviseléséért és kegyelméért.

Így már érthető, igaz, kedves ifjú testvéreim, hogy miért adja még egyszer az apostol ezt a parancsot: „Ismét mondom, örüljetek!” – hangzik újból az ajkáról, mert akinek ilyen Ura van, annak az életében elmaradhatatlan az öröm. Akinek az életében mindig jelen van a gondviselő, áldó kegyelmes Isten, annak az életében elmaradhatatlanul jelen

kell hogy legyen az Úrban való öröm. S hogy megszületett Fia, Jézus Krisztus által mennyire közel jött mihozzánk, mennyire jelenvalóvá lett a mi életünkben, még ez sem gerjesztene örömet mindannyiunkban?! Nem hiszem! Ne engedjétek, kedves testvéreim, hogy az élet gondja, baja, nehézségei megzavarják az Úrban való örömtöket. Ezért is hangsúlyozza az apostol, hogy soha el ne feledkeztek róla, ki ne hulljék a ti életetekből: „Ismét mondom, örüljétek!” Vagyis mindig! Még akkor is, amikor látszólag nincs ok erre. Akkor is, amikor életetek tele lesz majd küzdelmekkel és viharokkal. Mert tudjátok, testvéreim, a keresztyén ember élete olyan, mint a tavirózsáké. Két fiatal szerelmes sétált a tó partján és gyönyörködtek a tavirózsák szépségében. Hirtelen azonban vihar keletkezett és annyira megtépázta a rózsákat, hogy semmi szépség nem maradt bennük. Szomorúan ment haza a fiatal pár, és közben lehet arra gondoltak, hogy ha ilyen zord az élet, akkor mi szépség is marad benne egy-egy vihar után! Pár nap múlva ismét a tó partján sétál az ifjú pár, és csodálkozva nézik a rózsákat. Mintha semmi sem történt volna, mindegyik a maga szépségében pompázott. Tudjátok, miért? Mert a tavirózsza gyökereivel a tó fenekén kapaszkodik meg. A Krisztust követő ember is hitének gyökereivel Krisztusba kapaszkodik, s akkor jöhetnek a viharok, a gondok, semmi sem árthat neki.

Ezért mondja az apostol: „Semmi felől ne aggódjatok” Bármi történik is életetekben, imádkozzatok és könyörögjétek a mindenség Úrához Jézusunk nevében, és hogyha hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat az Úr előtt mind a ketten, megadja azt az Úr, ami a ti javatokra és lelki üdvösségetekre való.

Így imádkozva, így szeretve s így munkálkodva, „az Istennek békessége, mely minden értelmet felülhalad, meg fogja őrizni szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban, erről van szó! Nem csak egy hosszabb vagy rövidebb földi életéről, hanem arról, hogy a Krisztus Jézusban megőriztetünk a mennyei élet és mennyei örömök számára. Micsoda boldogság lesz az, amikor majd ott a mennyben örülhetünk az Úrban, mi, akik itt a földön is házaseletünkben, közösségi életünkben az Úrban örvendeztünk, hozzá fohászkodtunk és reábíztuk magunkat az ő gondviselésére. Erre segítsen benneteket a minden kegyelem Istene. Ámen.

Temetési prédikáció

Csomay Árpád
Pusztaijak

Halálunkkor is örömünk lehet az Úrban

Alapige: Filippi 4,4–7

Drága gyászoló testvéreim, értetlenül álltok szeretettek koporsója mellett, amikor most meghallottátok Isten Igéjét. Lehet ilyet mondani, lehet ilyet kérni a gyászistentiszteleten: „Örüljétek...?” Furcsa, sőt meghökkentő az, amit most hallunk! Amikor mindenki szomorú, amikor mindenki könnyeket hullat, mert elköltözött a földi világból az, aki kedves, aki drága volt számára, az most örvendezzen?!

Hát igen! Nem is lehet és nem is kell olyan formában örvendezni, ahogy azt sok-sok ember gondolja vagy próbálja megtenni. A halálban örvendezni? Felfoghatatlan! De az nem, hogy még a halálban is lehet örvendezni az Úrban!!! Értsük meg jól, kedves testvéreim, nem arról van szó, hogy egyszerűen azért örvendezzünk, mert már megszabadult szerettünk a sok-sok testi és lelki kintól. Itt a hangsúly azon van, hogy az Úrban kell örvendezni! Mert hát tudom, drága szerettei a megboldogultnak, hogy nagyon kedves volt nektek a koporsóban megpihenő szerettetek és most nagy úr támadt elvesztése miatt, nagy a fájdalom a ti szívetekben, hogy itthagytok benneteket, de a koporsó mellett

nem csak ezt kell éreznetek, nem csak az elválást kell látnotok. A koporsó mellett az embernek számot kell vetnie, mennyi minden áldás volt a megboldogult életében és mennyi áldás származott a megboldogult életéből reá. S ezt az Úr adta! Ezért lehet örvendezni az Úrban, mert ő adta a hitvest a hitvesnek. Istenem, de szépek is voltak az évek, az évtizedek, melyeket két ember mint szerető hitves harcolt meg. Nem volt könnyű! De az Úrra néztek, és ő erőt adott nekik, hogy házáséletük nehézségei közepette is mindenkor örüljenek.

Mert sokszor nem tudták volna ezt megtenni. A betegségben, amikor egymást kellett ápolniuk, a gyermekek nevelésében, amikor anyagi gondokkal küzdöttek. Amikor a gyermekek új családot alapítva kiröppentek a családi fészekből. Hát igen. Emberileg nem sok öröm volt ezekben, de ők meglátták Isten gondviselő szeretetét és minden ő kegyelmét, mellyel átölelte őket. Erre gondolj most, kedves hitvese a megboldogultnak, s mindjárt enyhül fájdalmad s az Úr minden gondviseléséért és szeretetéért, mellyel megáldott benneteket, mindjárt fellángol szívedben az öröm és a hála érzése.

Ti pedig, gyermekek, gondoljatok arra, hogy a drága édesapát az Úr adta. Két erős keze azért dolgozott, hogy felnevelhessen benneteket édesanyátokkal együtt. Hányszor nem láttátok az édesapátok gondoktól ráncos arcát, amikor a munkából hazajött. Ti már pihentetek, de ő még akkor sem tért nyugovóra, míg hálaimáját el nem rebegette Istennek, aki erőt adott neki nap mint nap, hogy titeket nevelhessen. Milyen nagy volt az öröme, amikor látta, hogy miképpen gyarapodtok testben és lélekben, amikor látta, hogy nemhiába küzd az élet munkamezején a megélhetésért. Nap mint nap örült nektek és édesanyátoknak, s ezért az Úrnak adott hálát, mert az Úrban gyökerezett az ő öröme. Most ti is hálás örömmel adjatok hálát Istennek, hogy ilyen szerető és gondoskodó édesapával áldott meg benneteket.

A testvérek fájdalma a legnagyobb mélységeket is megjárja. Hiszen a jó testvér nem ad már tanácsot nektek, nem ölel át benneteket erős karja. Nézzetek ti is vissza az eltelt évtizedekre, s meglátjátok, lesz miért örülni. „Örüljete az Úrban, mindenkor...” – most is, a gyászban, hogy ilyen jó testvéretek volt, aki annyira szeretett benneteket, hogy sokszor a saját kényelméről és kedvteléseiről is lemondott, hogy nektek örömet szerezhesen.

Örüljete mindannyian az Úrban mindenkor, nem utolsó sorban mert egy istenfélő, jó templomba járó, egyházát féltőn szerető testvérünket kísérik utolsó útján a temető kertbe.

Szelíd lélekkel járt-kelt életében. Ti tudjátok igazán előszámlálni azokat az eseményeket, melyekben Urát példázta. Nem lármázott ott, ahol sokan ordibálnak és acsarkodnak, szelíd lélekkel inkább hallgatott akkor, amikor mások a maguk igazát hangoztatták. Miképpen Jézus, akit életében híven próbált követni, inkább imádkozott, amikor mások méltatlankodtak. Ezt csakis úgy tehette, hogy közösségben volt az Úrral, s így öröme teljes volt még akkor is, amikor csak siránkozni vagy zúgolódni tudtak.

Pedig nem volt könnyű az ő élete sem, miképpen egyik emberé sem. Mennyit kellett harcolnia a megélhetésért. Bizony sokszor maga sem tudta, honnan lesz népes családjának betevő falatja, de nem aggodalmaskodott. Imádságában az Úr elé vitte minden szűkségét. Meg is segítette mindenkor őt az Úr. Sokszor maga sem tudta, hogyan, miképpen, de kívánságát teljesítette az Úr. Boldog gyermekora és ifjúkora után adott neki az Úr hozzá illő segítő társat, akivel jóban-rosszban küzdött a nemes dolgokért. Nem elégedett meg azzal, hogy családja boldog, egyháza jövőjéért hatványozott erővel küzdött. Nem mint vezető, de szelíd lelkiületével, jó tanácsaival kitűnt a hívek sorában. Nem volt közömbös számára, ha valaki elmaradt a templomból, ha valaki eltévedt és a széles úton folytatta vándorútját. Rögtön intett, a szelídség lelkével figyelmeztetett, mert tudta, amit sokan nem tudnak még, hogy egyszer bennünket is meg fognak kérdezni: hol van a te

atyádfia? S akkor majd nem lehet kifogás, hogy nem volt időm, Uram, vagy erőm, vagy tehetségem. Isten előtt nem lehetnek kifogások. Ilyen lelkülettel élt ő a családjában és a nagyobb családban, az anyaszentegyházban. Szerette is őt az Úr! Honnan tudom ezt? Hát onnan, hogy sohasem hallottam méltatlankodni, zúgolódni akkor, amikor nehéz élethelyzetekbe került. Valami isteni békesség volt benne, és lelki szemeivel még a legnehezebb körülmények között is az Úrra tudott nézni s a tőle kapott békességgel és a benne való örömmel ment tovább veletek együtt földi vándorútján. Örüljete hát, drága gyászoló testvéreim, hogy ilyen hitvest, ilyen édesapát, ilyen testvért, ilyen rokont ajánlékozott nektek az Úr.

Nehéz és fájdalmas az elválás, a búcsúzás, de ne feledjétek az Ige befejező szavait. Még a halálban is: „Az Istennek békessége, mely minden értelmet felülhalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.” Mennyi vigasztalás van ebben az egyetlen bibliai versben! Dühönghet a Sátán ellenünk, reánk törhet az egész világ, de akik az Úréi, azokat megőrzi az Isten. Nem azért, mert megérdemeljük, nem azért, mert jó szolgák voltunk, hanem egyedül a Krisztus Jézusért. Megőrzi bennünket. Itt a földön s ott a mennyben. Így őrizte a ti szereteteket itt a földön, hogy nyilvánvalóvá legyen számotokra is meg minden ember előtt, hogy az Úr megőrzi az övéit és gondot visel övéire. Így őriz benneteket is, a ti szíveteket, melyet annyira ostromol sokszor a Sátán, megőrzi mindannyiunk szívét, kik itt a földön reá bizzuk magunkat s az ő útján járunk szelíd lélekkel.

De nem csak e földi őrizetről van szó. Sokkal többről. Megőrzi övéi szívét a menny számára. Mert ne hidd, testvérem, hogy Isten csak e föld örömét és küzdelmét adja nekünk. E földi véges és rövid életünk pusztán előkészület a mennyei örök öröm és boldogság számára. Hiszen Jézus azért halt meg s támadt fel a halálból, hogy akik benne hisznek, elnyerjék az örök életet. Ő maga mondta az övéinek: Elmegyek, hogy helyet készítsék a számotokra. Hiszed-e, testvérem, hogy a hely már készen van mindannyiunk számára? Csak tőlünk függ, hogy elfoglaljuk-e!?

Krisztus érdemében bízva, akiért nemcsak Istenben megboldogult testvérünknek, hanem nekünk is menetelünk van az Atyához, vegyetek búcsút tőle, és bizzunk abban, hogy találkozni fogunk vele az örökkévalóságban, és ami a legfontosabb, találkozni fogunk a mi drága Megváltónkkal, akinek nevében Istent magasztaljuk majd örökké a Szentlélek közösségében. Ámen.

A lapot alapította: D. Dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Hatházy Ferenc

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

